

VERSLAG OPENBARE VERGADERING D.D. 2 JULI 2024

COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN INZAKE DE VOORJAARSNOTA 2024

[Typ hier]

Datum verslag 8 juli 2022
Locatie Stadhuis, de raadszaal
Verslag door Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag september 2022

Aanwezigen:

Avondvergadering

- De voorzitter, de heer C. Bos en van het college de wethouder mevrouw S. Schilderman en voorts de leden: de heer F. Claassen (GroenLinks), de heer R. Peters (D66), de heer R. van der Zweth (PvdA), de heer R. Snijder (Student & Starter), de heer R. van der Graaf (ChristenUne), mevrouw M. Ramaker (VVD), mevrouw T. Meerding (VVD), de heer B. van Steeg (CDA), de heer R. Maas (Volt), de heer M. van Heuven (Partij voor de Dieren), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), de heer V. Paalman (HORIZON), de heer I. Şimşek (DENK), en van de griffie de commissiegriffier mevrouw D. Rijnders en de commissiesecretaris.

Verslag inzake de Voorjaarsnota 2024 commissie VBF

Aanwezigen:	- 1 -
1. Opening en mededelingen	- 1 -
2. Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste bestuursrapportage 2024	- 2 -
2.1 Raadsbrief Beantwoording schriftelijke raadsvragen en erratum Voorjaarsnota 2024 en Eerste bestuursrapportage 2024	- 2 -
2.3 Raadsbrief Proces Voorjaarsnota 2024	- 2 -
3. Raadsvoorstel Meerjarenperspectief Ruimte 2024	- 2 -
4. Overige Raadsbrieven	- 2 -
4.1 Raadsbrief Meerjaren Investeringsprogramma (MJIP) Beheer Openbare Ruimte 2025-2034	- 2 -
4.2 Raadsbrief Programma Water en Riolering 2025-2029	- 2 -
4.3 Raadsbrief Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2024	- 2 -

Avondvergadering 2024

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer Bos, opent de vergadering van deze commissie om 20.00 uur. Hij heet alle aanwezigen welkom. Hij krijgt bevestiging van de commissie dat er geen verzoeken zijn om geheime bijlagen te bespreken.

Tijdens de raadsvergadering van 11 juli aanstaande besluit de raad over de Voorjaarsnota en bijbehorende raadsvoorstellen.

mededelingen

De heer Şimşek (DENK) vraagt of hij als eerste mag spreken zodat hij de wedstrijd kan bijwonen waarin Turkije de achtste finale speelt vanavond. **De voorzitter** constateert dat de commissie daarmee instemt.

Mededelingen college

Geen.

Inleiding bespreking

- 50 **De voorzitter** gaat in op het proces voor deze bespreking. De voorliggende Voorjaarsnota zal besproken worden in twee termijnen zonder spreektijden. Wethouder Schilderman is aanwezig namens het college. Er zullen geen technische informatieve vragen meer gesteld worden. De raadsleden hebben vooraf de gelegenheid gekregen om de technische vragen te stellen; ook via de schriftelijke vragenronde.

De agenda

- 2 Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste bestuursrapportage 2024
2.1 Raadsbrief Beantwoording schriftelijke raadsvragen en erratum Voorjaarsnota
60 2024 en Eerste bestuursrapportage 2024
2.2 Ingekomen stukken
2.3 Raadsbrief Proces Voorjaarsnota 2024
3 Raadsvoorstel Meerjarenperspectief Ruimte 2024
4 Overige Raadsbrieven
4.1 Raadsbrief Meerjaren Investeringsprogramma (MJIP) Beheer Openbare Ruimte 2025-2034
4.2 Raadsbrief Programma Water en Riolering 2025-2029
4.3 Raadsbrief Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2024

70 *De commissie*

De heer Şimşek (DENK) dankt zijn collega's voor de coulance.

Hij stelt vast dat het stadsbestuur in een tijd leeft van bezuinigingen en moeilijke keuzes. Op deze dag is een extreem rechts Kabinet beëdigd. Dat is in zijn ogen een zwarte dag.

Ondanks de lastige opgave is zijn fractie zeer kritisch over de door het college gestelde prioriteiten in financieel opzicht.

- 80 Zo kiest het college voor een bezuiniging op de Inclusieaanpak en kiest ervoor over een paar jaar te stoppen met gezonde schoollunches. Ondertussen moeten Utrechters zich blauw gaan betalen aan betaald parkeren en gaan de tarieven voor de parkeergarages omhoog. Hij noemt dat bezuinigen op de meest kwetsbaren die het geld het hardst nodig hebben.

Ondertussen geeft het college tientallen miljoenen aan cultuursubsidies, waaronder ook aan een aantal grote instellingen en blijft het college zijns inziens doorgaan met het verspillen van geld aan prostitutiebeleid. Hij ziet dat als het zoveel mogelijk naar de stad toehalen van prostitutie en de prostitutie te laten vestigen in de Utrechtse woonwijken. Dat gaat in de komende jaren Utrecht 2 miljoen euro kosten.

- 90 Hij roept de wethouder op de bezuiniging op de inclusieaanpak en op de gezonde schoollunches terug te draaien, de verhoging op de belasting op de gemeentelijke parkeergarages terug te draaien en te stoppen met het prostitutiebeleid. Hij krijgt hierop graag een toezegging. Zijn fractie overweegt op deze punten amendementen.

Mevrouw Ramaker (VVD) vindt zekerheid vereist in deze onzekere tijden zo dat mensen weten waaraan ze toe zijn, en dat de cijfers correct zijn in de Voorjaarsnota en dat de toelichting te begrijpen is. Haar neiging is groter geworden om de cijfers te checken nadat is gebleken dat de wethouder 40 miljoen euro over het hoofd heeft gezien.

100 Bezuinigingen brengen onzekerheden met zich mee. Voor haar fractie is het belangrijk dat nu helder is wat deze bezuinigingen betekenen voor de stad; dat niet alleen de inwoners, bezoekers en ondernemers aan de lat staan en de pijn moeten voelen in hun portemonnee. Voor de VVD is belangrijk dat de gemeente nu, en niet het toekomstige college, de lasten moet dragen. Zij merkt in dit verband op dat dit college de eigen ambities niet bijstelt en de rekening in feite neerlegt bij de toekomst.

De financiële strategie van de VVD is nu doorpakken, in plaats van doorschuiven naar de toekomst; nu de cijfers op orde, deugdelijk en toekomstbestendig zijn. De VVD kiest ook voor investeren in een veilige stad voor iedereen, kiest voor investeren in de economie, en voor investeren in mobiliteit.

110 Haar fractie uitte vorig jaar haar zorgen over de financiële strategie van dit college. Bekend was toen dat de gemeente in 2027 op een tekort van 70 miljoen euro in 2024 zou afstevenen. Het voorstel van het college was het ravijn in 2026 over te steken met een kasschuif van 21 miljoen euro; het college wil het geld dat mogelijk in de toekomst beschikbaar komt naar voren halen. Net als nu werd vorig jaar een reserve aangebroken, namelijk 4 miljoen uit de Reserve Riolering. De VVD gaf destijds aan het niet eens te zijn met de kasschuif en met het aanbreken van de reserve.

120 Wat haar fractie betreft schuift het college door waar het zou moeten doorpakken; dat is niet de stijl van de VVD. Nu na een jaar is het tekort nog groter geworden van 70 naar structureel 93 miljoen euro. Het Rijk komt over de brug met structureel 17 miljoen euro. Daardoor is het tekort kleiner: 76 miljoen. Zij tekent daarbij aan dat het merendeel van het tekort te wijten is aan andere redenen dan de lagere inkomsten vanuit het Rijk.

De VVD constateert dat het college het tekort in 2024 en 25 gaat dekken uit de Reserve Activa. Het college haalt daar 150 miljoen euro uit voor de dekking van het tekort in 2024/2025. Zij noemt dit een financieel boekhoudkundige truc. Hij is toegestaan vanaf 2017. Zij waarschuwt ervoor dat deze truc maar één keer is uit te voeren. Wat haar betreft had het college kunnen kiezen zijn ambities los te laten.

De heer Peters (D66) merkt op dat de VVD suggereert dat het stadsbestuur nu alleen inteert op de reserve zonder de ambities los te laten; wat hem betreft is dat niet het geval. Het college doet beide. Het college laat op Mobiliteit en op Bereikbaarheid zijn ambities los. Wat hem betreft levert het college op beide in.

130 **Mevrouw Ramaker** (VVD) ziet niet dat het college zijn ambities bijstelt. Zij ziet juist dat het college doorgaat op de oude voet en vanaf 2026 mag het nieuwe college dat oplossen.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat de VVD herhaaldelijk zegt dat het gaat om een truc. Maar wat hem betreft zou de VVD kunnen beamen dat het logisch is in een tijd van tekorten dat de gemeente het teveel in reserve gebruikt in deze periode van tekorten om de tekorten te dekken.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op niet voor niets te hebben gezegd dat de Activa Reserve voor heel veel zaken te gebruiken is; nu wordt deze reserve gebruikt voor een tekort. Het college had ervoor kunnen kiezen om dat geld te laten zitten; de Reserve Activa had gebruikt kunnen worden voor de groei van de stad.

- 140 **De heer Van der Zweth** (PvdA) begrijpt hieruit dat de VVD zegt zo snel als mogelijk pijnlijke bezuinigingen te nemen omdat dat geld voor de toekomst mogelijk nodig is; hij vraagt hoe een dergelijk beleid te verkopen is aan de bewoners.
- Mevrouw Ramaker** (VVD) refereert aan het begin van haar inleiding over zekerheid bieden. Zij betreurt het dat de Reserve Activa voor iets negatiefs wordt ingezet. Zij verwacht onzekere tijden en ook dat de stad heel veel investeringen nodig heeft om aan de groei te kunnen voldoen; iedereen wil dat er meer woningen komen. Dan is het prettig om juist voor de goede dingen de Reserve Activa open te trekken.
- De heer Van der Zweth** (PvdA) vindt het niet negatief om tijd kopen; hij merkt op dat voor de bewoners ook nogal wat verandert. Hij refereert aan de reacties van bewo-
150 ners in de mailbox van de gemeenteraad. Hij vindt de keuze die het college maakt logisch. Zo worden op korte termijn grote ingrepen voorkomen.
- Mevrouw Ramaker** (VVD) merkt op dat regeren vooruitzien is. Zij constateerde vorig jaar al een groot tekort. Destijds werd niet voorgesteld te gaan bezuinigen. Het tekort is nu nog groter geworden. Het gaat in haar beleving om een noodgreep. Zij legt de vraag voor wat de noodgreep betekent voor de toekomst; voor over 40 jaar. Dan is het afwachten of over 40 jaar ruimte is om een investering te doen. De VVD vindt naast doorpakken *zekerheid bieden* belangrijk; zekerheid voor de raad dat alle raadsvoorstellen dezelfde behandeling hebben gehad; dan wordt de uitzon-
dering op de regel niet de regel. Zij refereert aan de twee voorstellen vanuit cultuur -
160 het Depot en het Berlijnplein - waar een uitzondering wordt gemaakt op de afschrijvingstermijn die voorgelegd werd.
- De VVD dringt spoedig aan om met elkaar in debat te gaan over de manier waarop de gemeente afschrijft. Waarom wordt al zo lang gewacht op de nota over Waarden, Activeren en Afschrijven Activa. Zij krijgt hierop graag antwoord. Zij dringt aan op de nota met meer spoed te behandelen.
- Het leegtrekken van de Reserve Activa is maar één keer te doen – op is op. Voor de structurele dekking ziet zij dat het college de verhoging van de OZB aangrijpt. Inwoners moeten opnieuw het tekort aan inkomsten ophoesten, en niet over twee
jaar maar direct in 2025. Zij refereert aan de 18 miljoen euro extra aan OZB inkom-
170 sten. Zij vraagt de wethouder of alle mogelijkheden onderzocht zijn om de OZB te verhogen. Nu het Rijk met 17 miljoen euro over de brug kwam, zo las zij in de Meicirculaire, vraagt zij of de raad een voorstel kan verwachten voor de herziening van die verhoging. Zij refereert aan bladzijde 56 van de Voorjaarsnota. Of wordt de raad blij gemaakt met een dode mus?
- De heer Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat de VVD nu spreekt over enkele euro's verhoging per maand. Hij had verwacht dat mevrouw Ramaker een inkijk zou geven in de tegenbegroting van de VVD op de Voorjaarsnota. Wat gaat de VVD wel doen om het gat te dichten?
- Mevrouw Ramaker** (VVD) geeft voor de komende dagen enkele spoilers weg. Haar fractievoorzitter zal volgende week donderdag het scenario presenteren.
180
- De heer Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat in dit debat gekeken wordt naar het grote financiële plaatje. De VVD schrapte de OZB verhoging (18 miljoen euro). De extra inkomsten op het parkeren schrapte de VVD (25 miljoen euro). Hij zoekt dus iets dat optelt tot enkele miljoenen en geen kleine blokjes van enkele tonnen. Dat kan mevrouw Ramaker inbrengen in deze commissie. Hij is benieuwd waar mevrouw Ramaker mee komt.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat de Voorjaarsnota integraal behandeld wordt; zij benadrukt niets te hebben gezegd over het schrappen van de OZB; zij heeft de wethouder gevraagd of alle mogelijkheden voor OZB zijn uitgezocht.

190 **De heer Van der Zweth** (PvdA) bevestigt al gedurende dik anderhalf jaar uit te kijken naar de tegenbegroting van de VVD. Hij heeft begrepen en vraagt of het juist is dat de VVD de OZB-verhoging niet gaat terugdraaien. Hij vindt dat al een mooie inkijk in de tegenbegroting.

Mevrouw Ramaker (VVD) licht toe wat de spoilers inhouden. Die betreffen een aantal maatregelen zo dat de pijn te verzachten is bij de inwoners. Haar fractie gaat zeker na hoe de OZB is te verlagen. De ene maatregel is de bezuiniging op de ambtelijke organisatie. En de tweede is de verkoop te stoppen van de sociale huurwoningen.

200 **De heer Peters** (D66) bereidde zich voor op dit debat op waar zijn fractie nog kans ziet om extra te bezuinigen. Het verbaast hem dat mevrouw Ramaker dat alleen wil bewaren voor andere commissies. Hij hoopt een sluitende lijst te kunnen ontvangen waarop de VVD wil bezuinigen zo dat zijn fractie er met een financiële blik naar kan kijken.

Mevrouw Ramaker (VVD) herhaalt dat de financiële strategie van haar fractie zekerheid is en een solide financiering en niet zomaar het opentrekken van een reserve omdat de gemeente met de rug tegen de muur staat om het tekort te dekken.

De heer Peters (D66) merkt op dat ook landelijk voorgesteld wordt om te bezuinigen op de ambtelijke organisatie. Hij verwacht dat de VVD daar ook landelijk nog over terug moet komen. Hij vraagt een concretere richting.

210 **Mevrouw Ramaker** (VVD) merkt op dat de organisatie enorm gegroeid is in de afgelopen jaren. Haar fractie denkt dat het verstandig is om ook het ambtelijk apparaat aan te passen wanneer bezuinigd wordt op de taken.

De heer Peters (D66) vindt dit gemakkelijk klinken. Wanneer bezuinigd gaat worden kost dat mogelijk in het begin extra ambtelijke capaciteit; dan is het niet mogelijk om direct te bezuinigen, dan ligt het eerder in de rede om te investeren. Hij vraagt of mevrouw Ramaker dit ook zo ziet.

Mevrouw Ramaker (VVD) begrijpt niet helemaal wat de heer Peters bedoelt. Met de Voorjaarsnota gaat een lijst van bezuinigingen mee. Daar hoort ook het wegstrepen van fte bij; dat lijkt haar logisch.

220 **De heer Van Steeg** (CDA) merkt op dat deze Voorjaarsnota ook gevolgen heeft voor het ambtelijk apparaat. Hij kan de verbazing niet helemaal plaatsen. Hij is benieuwd naar de financiële invulling. Hij vraagt de VVD iets meer inzicht te geven in het eerder toepassen van bezuinigingen en niet te wachten tot 2026.

Mevrouw Ramaker (VVD) zet uiteen dat zij Inclusie en Diversiteit naar voren schuift. Bovendien is er een aantal andere voorstellen waarvan haar fractie zegt dat die ook per 1 januari 2025 kunnen ingaan.

De heer Van Steeg (CDA) begrijpt dat mevrouw Ramaker nu spreekt over de concrete bezuinigingsmaatregelen. Hij vraagt of zij wil ingaan op de hervormingsbezuiniging - zou die ook eerder kunnen ingaan?

230 **Mevrouw Ramaker** (VVD) antwoordt bevestigend.

Haar fractie is van mening dat de pijn niet alleen bij de inwoners neergelegd moet worden, maar de pijn van de bezuiniging moet ook bij het college liggen door allereerst de eigen ambities bij te stellen.

De heer Claassen (GroenLinks) merkt op dat de ambities van het college ook de ambities zijn ten bate van de inwoners. Hij vraagt of de VVD dat met hem oneens is.

Mevrouw Ramaker (VVD) antwoordt het daarmee oneens zijn. Haar fractie heeft ook nooit voor de ambities in het Coalitieakkoord gestemd.

De heer Claassen (GroenLinks) vindt dat mevrouw Ramaker het met hem oneens kan zijn over of dit de juiste dingen zijn voor de inwoners; hij benadrukt dat het college aan beleid doet voor de inwoners en niet ten behoeve van zichzelf. Hij denkt met het college dat met de voorgestelde maatregelen het voorzieningenniveau in de stad beter te maken is ten bate van de inwoners. Hij vraagt of de VVD van mening is dat dat niet het geval is.

Mevrouw Ramaker (VVD) hoort te pas en te onpas over *ongelijk investeren voor gelijke kansen*; wat haar betreft, wordt voor iedereen geïnvesteerd. Het stadsbestuur is er voor iedereen. Die ambitie ziet zij niet terug in dit Coalitieakkoord.

De heer Claassen (GroenLinks) begrijpt hieruit dat mevrouw Ramaker van mening is dat de ambitie alleen voor de inwoners is wanneer die tegemoet komt aan alle inwoners en in gelijke mate en als de ambitie betekent iets te doen voor de inwoners die het het hardst nodig hebben, vindt zij dat niet voor de inwoners van deze stad. Die horen dan niet bij de inwoners van deze stad volgens de VVD.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat GroenLinks sprak over het voorzieningenniveau; dan vindt de VVD dat dat voorzieningenniveau op peil moet zijn waardoor iedereen in Utrecht daarvan gebruik kan maken. Zij noemt de zwembaden in dit geval. Wanneer daarop goed geïnvesteerd gaat worden, zou haar fractie daarmee heel blij zijn.

De voorzitter geeft heer Peters de gelegenheid nog een interruptie te plaatsen op *de ambitie van het college*.

De heer Peters (D66) legt de vraag voor hoe 2,6 miljoen euro op betrouwbare overheid, 5,3 miljoen op een levendige en gezonde stad, 1,2 miljoen op kansrijk opgroeien, et cetera. Hoe kunnen al die bezuinigingen niet raken aan de ambitie van dit college?

Mevrouw Ramaker (VVD) antwoordt dat het dan gaat om de periode vanaf 2026.

De heer Şimşek (DENK) stipt ongelijk investeren voor gelijke kansen aan; hij gaat ervan uit op heel veel punten te verschillen met de VVD. Hij vraagt of de VVD het ermee eens is dat dit college en deze coalitie het concept van *ongelijk investeren voor gelijke kansen* onderuithaalt door betaald parkeren in de hele stad in te voeren en dat daarmee de middeninkomens worden getroffen. Hij vraagt of de VVD het daarmee eens is.

Mevrouw Ramaker (VVD) antwoordt bevestigend. Het wordt haar fractie regelmatig voor de voeten geworpen dat de hogere inkomens de OZB-verhoging wel kunnen dragen. Zij ziet dat de middeninkomens er wel door geraakt worden; dan gaat het om mensen die net kunnen rondkomen en hun hypotheek kunnen betalen of hun huur, drie kinderen naar school kunnen brengen, maar heel erg goed moeten letten op of ze nog op vakantie kunnen.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) legt de vraag voor of de VVD de grootte van de opgaven wel goed ziet en dat daarmee het college er niet aan ontkomt om aan alle mogelijke knoppen te draaien en dat dat nu wordt voorgesteld.

Mevrouw Ramaker (VVD) ziet dat ook. De insteek van haar fractie zou anders zijn. Haar fractie heeft andere ambities en zou andere keuzes maken.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) begrijpt dan wel dat meerdere leden van de commissie de oproep doen richting de VVD welke andere keuzes expliciet op tafel te leggen. Wanneer de VVD dat nu niet doet, verneemt hij die wel in de komende dagen.

Mevrouw Ramaker (VVD) vervolgt haar inbreng in haar termijn in de hoop daarmee ook de heer Van der Graaf tegemoet te komen.

De andere maatregel is de inzet op indexering op de nullijn; daarbij voelen ook de gesubsidieerde instanties de pijn. De VVD is van mening dat die maatregel wel genomen moet worden.

290 Zij vervolgt met het reëel begroten van investeringen. De VVD is opgelucht dat eindelijk het inzicht is gekomen dat reëel ramen verstandiger is dan planningsoptimisme en dat dat daarmee structureel enkele miljoenen kan opleveren.

De VVD is van mening dat doorgepakt moet worden op transparantie van de maatregelen in de Voorjaarsnota in de Berap. Het was voor de VVD-fractie veel puzzelwerk. Zij verzoekt de wethouder in de Voorjaarsnota meer met tabellen te werken in plaats van met zoveel beschrijvingen. In tabellen is het mogelijk om in één oogopslag te zien wat de bedoeling is. Zij vindt met de 2,4 miljoen als dekking bij Beschermd Wonen de bijbehorende tabel vrij lastig te lezen.

300 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) vindt het betoog van de VVD als grootste oppositiepartij erg armoedig. Hij hoort de VVD zeggen dat het goed is dat er een nullijn komt voor alle partijen. Hij vraagt of de VVD bedoelt dat alle sociale partners strak op nul moeten zitten in de komende paar jaar zonder een indexering, terwijl de indexering afgelopen twee jaar $2 \times 7/8\%$ was. Dat zou een nog veel grotere bezuiniging zijn dan wat het college voorstelt. Hij vraagt wat de VVD bedoelt met het vasthouden van de nullijn.

Mevrouw Ramaker (VVD) licht toe dat de VVD bedoelt dat geen indexering wordt toegepast op een subsidie.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of de VVD enig benul heeft van wat dat betekent voor alle sociale partners in de stad.

310 **Mevrouw Ramaker** (VVD) antwoordt bevestigend.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) merkt op dat dat betekent dat 15-20% bezuinigd wordt op alles wat hier plaatsvindt. Hij vraagt of de VVD de moeite wil nemen om na te gaan of sommige subsidies hiervan uitgesloten moeten worden. Dat zou zijns inziens een beetje een sociaal gezicht geven aan de VVD.

Mevrouw Ramaker (VVD) wil sport hiervan uitzonderen. Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn. Doorpakken inplaats van doorschuiven vraagt om het maken van keuzes en het laten drukken van de rekening op dezelfde schouders als bij de OZB en betaald parkeren. Ook deze schouders raken eens overbelast. Daarom roept zij het college op zelf ook de broekriem aan te trekken.

320 **De heer Peters** (D66) vraagt nadere uitleg op het aantrekken van de broekriem door het college.

Mevrouw Ramaker (VVD) is van mening dat dit college ook kan bezuinigen inplaats van het volgende college in 2026.

De heer Peters (D66) begrijpt dat daarmee de herhaling op de loer ligt. Hij had een iets beleidsrijker betoog verwacht van de VVD.

De heer Claassen (GroenLinks) merkt op dat zijn vraag gesteld is door D66.

330 **De heer Claassen** (GroenLinks) vindt dat het slechte nieuws uit Den Haag kwam, met dank aan het Kabinet. Utrecht staat er samen met andere gemeenten slecht voor en zij moet daar iets mee.

Hij merkt op dat bezuinigen onvermijdelijk is. Daarmee moet het gemeentebestuur het doen. Het Utrechtse bestuur was op de goede weg met zijn prioriteiten. Dat gaat tot zijn spijt niet meer op de manier en in het tempo die waren ingezet. Dat is vooral

pijnlijk voor de stad. Als het aan GroenLinks ligt, wordt op de stad niet meer bezuinigd dan nodig is en ook niet eerder.

Mevrouw Ramaker (VVD) brengt de 17 miljoen euro in, afkomstig van het Rijk die zij heeft ingebracht in het debat. Dus het tekort is kleiner. Zij gaat er vanuit dat GroenLinks daar blij mee is.

340 **De heer Claassen** (GroenLinks) vraagt of de VVD daarmee zegt dat het college alle bezuinigingen kan laten zitten omdat die daarmee zijn opgelost. Zo ziet hij dat nog niet. Hij ziet dat het Rijk het ravijnjaar een jaar naar voren heeft gehaald door eerder eenmalig geld weg te halen. Hij vraagt of om die reden minder bezuinigd hoeft te worden. In zijn beleving niet.

Mevrouw Ramaker (VVD) refereert aan haar bijdrage. Zij vindt dat de collegepartijen wel erg veel afschuiven op het Rijk. Zij herhaalt haar inbreng in haar termijn.

Bovendien benadrukt zij dat het totale tekort niet volledig te wijten is aan de inkomsten uit het Gemeentefonds; dat betreft slechts 30%. Volgens haar kan GroenLinks breder denken dan alleen richting het Rijk.

350 **De heer Claassen** (GroenLinks) merkt op dat zijn fractie met alle liefde bereid is breder te denken. Wanneer *breder denken* betekent dat 70% van wat nu bezuinigd moet worden, het gevolg is van het beleid van dit college, overvraagt de VVD hem grotelijks.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat heer Claassen zegt niet meer en niet eerder te willen bezuinigen dan nodig is. Wat hem betreft is daar kritisch naar te kijken. Die Activa Reserve wordt nu in twee jaar helemaal leeg gehaald terwijl het op langere termijn ook geld kost. Over de hervormingsbezuinigingen die pas door de volgende colleges moeten worden gedaan, is ook te zeggen dat dit college zijn verantwoordelijkheid neemt en dat daarmee nog enige ruimte is op de langere termijn.

360 **De heer Claassen** (GroenLinks) antwoordt dat zijn fractie het pakket steunt waarmee gezegd is dat nu gedaan wordt wat gedaan moet worden, en tegelijkertijd de tijd genomen wordt om zorgvuldig te bezuinigen op een manier die zo weinig mogelijk pijn doet; dat zijn hervormingsbezuinigingen.

GroenLinks zou het niet te verteren vinden wanneer Utrecht over de 100 miljoen euro in de pot laat zitten waarvan gezegd wordt dat het niet nodig is en in plaats daarvan te gaan bezuinigen. Bezuinigen is voor zijn fractie geen sport. Bezuinigen is voor zijn fractie een uiterste keuze. Wanneer de bezuiniging nog niet nodig is, maakt zijn fractie die keuze niet. Wanneer het nodig is om even te investeren om daarna slim te bezuinigen, steunt zijn fractie dat van harte. Zijn fractie zou het onaanvaardbaar vinden naar de stad om dit geld in de pot te laten zitten *voor het geval dat* terwijl 370 bekend is dat het ravijnjaar voor de deur staat.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dit een onjuiste voorstelling van zaken; geld in de pot laten zitten terwijl het niet nodig is. Die reserve is ergens voor bestemd en die gaat het college nu op een andere manier oplossen. Die wordt nu benut om de bezuiniging op de lange termijn te zetten. GroenLinks zou daarover nog kritische vragen kunnen stellen richting het college.

De heer Claassen (GroenLinks) heeft op een andere plek de kritische vragen gesteld aan de accountant. De accountant wees zijn fractie er op dat de gemeente zichzelf arm rekent. Wanneer de heer Van Steeg accountant is en in staat om de accountant te overrulen, zal hij moeten komen met een argument die hij nog niet 380 eerder heeft gehoord.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt de accountant te kunnen overrulen, en dat de heer Claassen dat ook kan. Hij bevestigt dat de argumenten er zijn. Het gemeente-

bestuur komt nu op een riskante positie, bijvoorbeeld als het gaat om solvabiliteit. De hele reserve wordt leeggehaald om de bezuinigingen maar uit te stellen. Daarin zijn andere keuzes te maken. Dan is het gemakkelijk te zeggen dat dit de manier is waarop de fractie het ook zou doen.

De heer Claassen (GroenLinks) ontkent dat hij het gemakkelijk vindt; onder de streep rest nog een serie buitengewoon pijnlijke bezuinigingen. Hij herhaalt zijn argumenten. In zijn ogen is de handelwijze van het college buitengewoon verstandig. Hij kijkt ook uit naar het verder doornemen van de reserves. Reserves worden alleen aangehouden wanneer wordt aangenomen dat ze nodig zijn.

Hij vervolgt zijn inbreng met te bevestigen dat hij ziet dat het pakket pijn doet maar in de ogen van GroenLinks in grote lijnen verantwoord is. Op een aantal punten niet. Hij zal daarop ingaan.

Hij vindt het hoopgevend dat de gemeenten samen teruggeefgesprekken gaan voeren met het Rijk; hij heeft daarvan geen hele hoge verwachtingen. Mogelijk kunnen de gesprekken iets opleveren.

Meer is te verwachten van de Nederlandse economie. De Nederlandse bank verwacht in zijn voorjaarsraming een zachte landing en weer een verdere groei in 2025/2026. Op de huizenmarkt is overbieden al weer standaard. Ook dat geeft hoop voor de stedelijke ontwikkeling. Dat geeft ook hoop voor de grondexploitaties. Dat is de achtergrond waar vanuit zijn fractie gematigd positief kijkt naar deze Voorjaarsnota. Zijn fractie is positief over het beeld dat het college goed heeft gekeken naar de knoppen waaraan te draaien is en dat het college heeft besloten ze allemaal te benutten. Hij uit zijn waardering daarvoor.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) hoort GroenLinks zeggen dat de fractie over het algemeen waardering heeft voor de nota; dat die er goed uitziet. Aan de andere kant kan hij zich voorstellen dat GroenLinks ongelooflijk in zijn maag zit met wat hier gebeurt. Hij vraagt of GroenLinks ook ziet dat in deze Voorjaarsnota vier keer meer wordt bezuinigd op Sociaal dan op ruimtelijk- en fysiek onderhoud. Hij vraagt hoe GroenLinks het leest.

De heer Claassen (GroenLinks) ziet dat al eerder is ingezet op een bezuiniging op het Sociaal Domein. Zijn fractie ziet ook door forse bezuinigingen op de Investeringsagenda, het bestuur vooral het fysieke domein raakt en heel bijzonder op de punten mobiliteit en groen. Die zijn voor GroenLinks uiterst pijnlijk; in die zin ligt er een nota voor die voor die zijn fractie op een aantal punten heel pijnlijk vindt.

Zijn fractie beschouwt dit tegen de achtergrond van een financieel beeld waarvan zijn fractie zegt dat het aanvaardbaar is, inclusief de lastenverhoging die er in zit. Al met al staat de gemeente er op een hele aanvaardbare manier voor. Zijn fractie vindt het een verantwoord pakket. Dat neemt niet weg dat het bestuur wel iets moet doen. Hij benadrukt de pijn in de ogen van zijn fractie.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) begrijpt dit niet. Hij heeft opgeteld: 32 miljoen wordt bezuinigd op Sociaal, 4 miljoen op Duurzaamheid en Groen, en slechts 9 miljoen (inclusief alle bereikbaarheidsbezuinigingen) op Mobiliteit, Ruimte, Onderhoud - alles in de fysieke wereld. Dat betekent exact vier keer zoveel op sociaal dan op ruimtelijk. Het gaat daarbij om omzetten die vergelijkbaar zijn. Hij legt daarom de vraag voor aan GroenLinks hoe het kan zijn dat de fractie tevreden is met dit pakket waarin aan de sociale kant vier keer meer wordt bezuinigd en waar de nood zo hoog is. Hij vraagt of GroenLinks het gevoel heeft dat het college zijn best heeft gedaan om Sociaal te ontzien en meer is gaan zoeken in de ruimtelijke kant. Hij ziet dat niet.

De heer Claassen (GroenLinks) noemt de door de gezamenlijke fracties waaronder GroenLinks opgevraagde lijst met de Utrechtse alternatieve bezuinigingen; daar naar kijkend heeft GroenLinks de indruk dat het college een aantal pijnlijke bezuinigingen niet heeft doorgevoerd en een flink aantal pijnlijke bezuinigingen wel. Als andere fracties zeggen nog een aantal interessante alternatieven te hebben waar zij GroenLinks graag achter willen krijgen, verneemt hij die graag, of zijn collega's in de vakcommissies horen dat graag.

440 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) stelt GroenLinks de alternatieven in het vooruitzicht; GroenLinks heeft die vanmiddag van zijn fractie ontvangen. Dit betreft amendementen met een complete tegenbegroting. Dat alternatief ligt er. Hij is heel benieuwd hoe GroenLinks daarop zal reageren. Hij stelt vast dat GroenLinks geen antwoord geeft op de door hem gestelde vraag. Ook op de UBA-lijst, waar naar verwezen wordt, waren inderdaad meer mobiliteitsopties, 9 miljoen. Momenteel wordt voor 3 miljoen daarop bezuinigd. Het grote gros stond in Sociaal. Ook in de lijst was Sociaal dominant. Hij herhaalt zijn vraag richting GroenLinks.

De heer Claassen (GroenLinks) zal de mail met veel interesse lezen en met zijn fractie bespreken.

450 **De heer Şimşek** (DENK) vraagt hoe GroenLinks uitlegt aan zijn kiezers dat het uitgangspunt *ongelijk investeren voor gelijke kansen* overeind staat, terwijl het college de Inclusieaanpak gaat afbouwen. Hij vraagt waarom het college hierop nu gaat bezuinigen.

De heer Claassen (GroenLinks) ziet dat dit college heeft gezegd de Inclusieaanpak ondertussen op alle plekken in de organisatie een onderdeel zijn van het reguliere beleid; zijn fractie hoopt dat dat daadwerkelijk iets gaat opleveren. Tegelijkertijd ziet GroenLinks ook dat met de hervormingsbezuinigingen een poging wordt gedaan om daarin scherp te blijven. Zijn fractie hoopt van harte dat dat ook succesvol is; want GroenLinks is van mening dat er echt iets moet op Inclusie. Maar GroenLinks vindt ook dat er iets moet om ervoor te zorgen dat Utrecht uitkomt op een sluitende begroting.

460 **De heer Şimşek** (DENK) schetst de teneur in de samenleving en in de ambtelijke organisatie. In de huidige situatie vindt hij het belangrijk dat de gemeente extra gaat inzetten om discriminatie te blijven aanpakken om ervoor te zorgen dat Utrecht echt een stad blijft van iedereen; wanneer het gaat om een sluitende begroting, zijn er talloze mogelijkheden om daartoe te komen. Wat hem betreft zou er kritisch gekeken moeten worden naar cultuursubsidies. Daaraan wordt zo ongeveer 50 miljoen euro per jaar besteed. Hoe legt GroenLinks uit aan kwetsbare groepen in de stad, aan minderheden die nu een Kabinet zien die niet veel op heeft met hun rechten, dat juist op hun bescherming wordt bezuinigd. Hij vraagt uitleg van GroenLinks.

470 **De heer Claassen** (GroenLinks) is het eens met de heer Şimşek dat gekeken moet worden naar cultuursubsidies. Hij is van plan op dat punt in de vakcommissie voorstellen te doen. Dan gaat het om inspanningen die zijn fractie met plezier zal uitleggen aan de achterban.

Zijn fractie is het niet eens met DENK dat met het invoeren van betaald parkeren in de hele stad iets verkeerd gedaan wordt op het gebied van inclusie. Hij ziet niet hoe DENK die verbinding zo hard legt. Het betaald parkeren raakt vooral de mensen die een auto hebben. De mensen die geen auto hebben worden hierdoor het minst geraakt.

De heer Şimşek (DENK) licht toe dat over betaald parkeren van alles gezegd kan worden. Hij sprak over het opheffen van parkeerplaatsen. Dat kost veel geld.

480 Daarvan zegt het college daarmee niet te gaan stoppen. Hij spreekt over het krijgen van een sluitende begroting. Hij spreekt over het stellen van prioriteiten. GroenLinks spreekt over het aanpakken van discriminatie en racisme terwijl dit college als eerste bezuinigt op de inclusieaanpak. Dat zegt voor hem veel over de prioriteiten die GroenLinks en het college stellen.

De heer Claassen (GroenLinks) brengt in herinnering dat zijn fractie het college aanspoorde om mystery guests in te zetten en harde instrumenten bij VTH om iets te doen aan discriminatie. Hij begrijpt de relatie tussen parkeren en inclusie niet. Waar het beeld zou kunnen ontstaan dat GroenLinks staat te juichen bij deze bezuinigingen, is dat op een aantal punten echt niet het geval.

490 In het grote pakket zit een aantal maatregelen dat zijn fractie heel erg pijn doet. Zijn fractie zal er op terugkomen in de vakcommissies, maar hij wil ze hier markeren. Velen worden geraakt door de bezuinigingen op de amateurkunst. De culturele basis van de stad komt daardoor onder druk te staan. Zijn fractie zal concrete voorstellen doen in de vakcommissie ter vermindering van deze bezuiniging.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt of GroenLinks al een tipje van de sluier kan oplichten over hoe de fractie dat wil dekken.

De heer Claassen (GroenLinks) zal daar op ingaan in de commissie. Zijn fractie denkt op termijn aan het besparen op de grote drie.

500 **De heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) merkt op dat binnen Utrecht Marketing geld weggehaald wordt bij cultuurparticipatie en niet bij toerismebevordering. Hij vraagt of hij GroenLinks kan verleiden tot het ongedaan maken van die bezuiniging.

De heer Claassen (GroenLinks) houdt een poging voor mogelijk in de vakcommissie. Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn.

Ook de mensen in de bijzondere bijstand zullen getroffen worden. Wat hem betreft heeft het gemeentebestuur een taak om voor deze mensen op te komen.

De heer Peters (D66) vraagt of GroenLinks bereid is om met zijn fractie te kijken hoe de middelen die in de bijzondere bijstand worden gezocht efficiënter zijn uit te geven. En hoe ervoor te zorgen is dat niet alles helemaal nieuw hoeft te zijn; hoe is het bedrag terug te schroeven en het geld efficiënter uit te geven?

510 **De heer Claassen** (GroenLinks) merkt op dat wanneer het beginbeeld is als gaat het om een luxe bedrag in de bijzondere bijstand waarmee mensen royaal kunnen uitkomen, hij dat bestrijdt vanuit eigen ervaringen met een persoon die moest leven van de bijzondere bijstand. Dit wordt een ingewikkelde discussie. Hij zal zijn collega's hierop brieven.

De heer Peters (D66) voegt hieraan toe dat in deze stad meerdere doelstellingen zijn, onder andere ook circulaire; hij legt de vraag voor waarom een inwoner in Utrecht altijd een nieuw bed moet kopen. Zou ook een tweedehands bed tot de mogelijkheden kunnen behoren? Zou het wellicht veel meer gefocust moeten worden op circulaire economie wanneer de overheid die onderschrijft?

520 **De heer Claassen** (GroenLinks) bevestigt dat het grootste deel van de spullen om een huis in te richten tweedehands gekocht moeten worden van de bijzondere bijstand. Dan gaat het om tweedehands vloerbedekking, vermaakte gordijnen, een bank die van derden afkomstig is, een kooktoestel uit het netwerk. Zijn fractie denkt niet dat de bijzondere bijstand zo ruim is.

De heer Peters (D66) hoort zijns inziens bij de heer Claassen wel een opening om na te gaan hoe strategisch samen te werken is met stichtingen zoals kringloopbedrijven, en tweedehands koelkasten die energiezuinig zijn en witgoed om na te gaan

hoe dat extra te faciliteren is als gemeente zo dat deze goederen niet blijven staan in de winkel, maar dat ze zoveel mogelijk een plek krijgt in de stad.

530 **De heer Claassen** (GroenLinks) merkt op dat heer Peters GroenLinks aan zijn zijde krijgt wanneer de vraag gesteld wordt hoe de gemeente Utrecht kan faciliteren dat spullen niet bij kringloopwinkels blijven staan maar hun plek krijgen in de stad. Hij merkt op dat heer Peters voorbijgaat aan de mensen die het de bijstand moeten doen wanneer zij uit tijdelijke opvang komen en zich gaan huisvesten; die zoeken al lang naar tweedehands spullen, die kopen al lang in de tweedehands kledingwinkel, die kopen al lang bij de kringloop. GroenLinks staat open voor een gesprek hierover. **De heer Van Steeg** (CDA) vraagt of GroenLinks het bedrag helemaal wil terugdraaien; hij vraagt wat GroenLinks hierbij gaat voorstellen.

540 **De heer Claassen** (GroenLinks) kijkt naar in welke mate er een alternatieve dekking te vinden is. Wanneer GroenLinks het bedrag kan terugdraaien naar 0, dan heeft dat absoluut de voorkeur van zijn fractie.

Hij merkt op dat minder bomen geplant gaan worden; die zijn voor zijn fractie een punt van zorg. Zijn streven is het planten van de bomen gelijk op te laten gaan met groei van de stad.

Zijn fractie vindt de bezuiniging op het Initiatievenfonds ongewenst.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) merkt op dat zijn partij al jarenlang roept dat het aanplanten van bomen niet goed genoeg gaat, dat het kappen van bomen veel te snel gaat. Hij merkt op dat er niets nieuws staat in het Rekenkamerrapport; al veel langer is bekend dat het aantal vierkante meters groen per huishouden volstrekt achterblijft. Hij gaat ervan uit dat heer Claassen dat ook van mening is.

550 **De heer Claassen** (GroenLinks) brengt in herinnering dat toen GroenLinks in het college kwam de fractie met succes heeft aangedrongen op een flinke verhoging van de ambitie op groen. Het doet zijn fractie pijn dat zij daarmee niet verder kan. Hij gaat ervan uit dat de Partij voor de Dieren het met hem eens is dat bij aanvang van deze coalitie een stevige verhoging van de ambitie is gekregen op groen. De ambitie is destijds verhoogd.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) merkt op dat dit groene borden zijn en dat GroenLinks vooral grijs beleid toont door steeds maar weer bouwplannen goed te keuren waarin heel veel bomen gekapt worden. Hij vindt dat GroenLinks aan het greenwashen is.

560 **De heer Claassen** (GroenLinks) vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met in te gaan op de hervormingsbezuinigingen. Zijn fractie heeft begrip voor deze bezuinigingen. Zijn fractie hoopt ook dat dat daadwerkelijk iets gaat opleveren. Hij ziet dat het college de tijd neemt en vindt het ook terecht om goed na te gaan hoe beter en slimmer is te werken. Zijn fractie zal kritisch kijken naar het resultaat; onder de streep eindigt een aantal van deze verhalen toch weer met inhoudelijke pijn. De Utrechtse plus bekijken klinkt als "minder gaan doen". De servicenormen verlagen, klinkt als minder gaan doen. Dat raakt de inwoners. De verdien capaciteit van het vastgoed verhogen, klinkt als huurverhogingen voor instellingen. GroenLinks kijkt straks naar wie wordt getroffen en hoopt dat het [verzachten ervan] lukt in het vinden van slimmer en beter werken.

570 **Mevrouw Ramaker** (VVD) hoorde tussen de bomen door het Initiatievenfonds. Zij vraagt of dat klopt.

De heer Claassen (GroenLinks) antwoordt bevestigend.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt naar het voorstel van GroenLinks.

De heer Claassen (GroenLinks) deelt mee dat zijn fractie dat gedefinieerd zal toelichten in de commissie VBF.

580 **De heer Peters** (D66) gaat in op de hervormingsbezuinigingen; het gemeentebestuur moet ergens nog 25 miljoen euro gaan vinden. Zijn fractie hoopt dat bedrag te vinden bij de hervormingsbezuinigingen. Net zoals alle andere maatregelen in deze Voorjaarsnota zal dat pijn doen. Hij hoort GroenLinks zeggen dat de fractie hoopt dat het geen pijn doet en er heel scherp op te zullen zijn dat het geen pijn doet. Hij vindt dat *een wassen neus voorhouden*.

De heer Claassen (GroenLinks) antwoordt dat wanneer zijn fractie zou denken dat het niet kan, zij dat nu zou zeggen. Het college kondigt zelf aan dat het op een aantal punten kan cumuleren in zaken die de bewoners van de stad treffen. Zijn fractie zal dit kritisch positief tegemoet treden. Hiermee rondt hij zijn inbreng af.

590 **De heer Van Steeg** (CDA) merkt op dat er structurele bezuiniging van 93 miljoen euro zit in de Voorjaarsnota. Dat is een enorm bedrag en pijnlijk. Slechts een beperkt deel komt door een onjuiste berekening.

Hij ziet niet welke daadwerkelijke keuzes gemaakt worden; hij ziet dat er een grove kaasschaaf over alle programma's gaat. Overall wordt iets afgehaald. Op drie speerpunten wordt niet bezuinigd. Dat is voor zijn fractie niet erg herkenbaar.

Daarnaast is zijn fractie van mening dat teveel op het bordje gelegd wordt van de volgende coalitie.

600 **De heer Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat ook gekeken moet worden naar de lasten. Het bestuur moet ook hervormingen doorvoeren, moet ook kijken naar de reserves en daarnaast moet worden bezuinigd. Dat toont toch ook een keuze hoe dat op te lossen en niet grofweg alles te bezuinigen.

De heer Van Steeg (CDA) ziet dat onvoldoende. Gezegd wordt dat geprobeerd wordt om drie thema's niet te laten raken. Voor het overige gaat het om de 10 programma's en wordt daarin grof gehakt. Het geld wordt op allerlei manieren bij elkaar gebracht. Hij ziet hierin niet bepaald een visie voor de stad die hem overtuigt.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt het als fractie heel goed dat er niet alleen naar bezuinigingen wordt gekeken; dat is een keuze en geen kaasschaaf. Het lijkt erop alsof de heer Van Steeg ervoor zou zijn om enkele programma's in hun geheel op te doeken.

610 **De heer Van Steeg** (CDA) antwoordt dat niet te hebben gezegd. Hij pleit voor een coherent verhaal. Dat mist hij in de Voorjaarsnota. Het lijkt erop alsof alle programma's een deel moesten ophoesten. Dat overtuigt hem niet.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt dat de heer Dijkstra dan een stuk meer gelijk heeft dan de heer Van Steeg; de opgave is zo groot dat het in al deze programma's moet. Wanneer hij de heer Van Steeg zou volgen, worden volledige programma's opgedoekt. Dat mag wettelijk niet eens. Hij verwacht dan de tegenbegroting te krijgen van het CDA op deze gigantische opgave.

620 **De heer Van Steeg** (CDA) heeft al vaker een tegenbegroting gemaakt. De voorstellen van het CDA zijn bekend. Zijn fractie zal zeker alternatieve voorstellen doen. Het is nog niet zeker of dat zal leiden tot een volledige tegenbegroting.

De heer Peters (D66) merkt op dat het bij de tegenbegroting nooit ging over meer dan 90 miljoen aan maatregelen. Welke sterke coherente keuzes zou het CDA dan maken om aan die 90 miljoen euro structureel te komen?

De heer Van Steeg (CDA) hoorde de heer Claassen een aantal voorstellen doen die hij interessant vindt. Hij pleit ook voor een begroting die op orde is, bijvoorbeeld ook

door als coalitie de pijn zelf te nemen en een aantal bezuinigingen naar voren te halen, een aantal hervormingen en een aantal bezuinigingen op het ambtenarenapparaat iets eerder te doen. Die mogelijkheden zijn er wat zijn fractie betreft.

630 **De heer Peters** (D66) merkt op dat de bezuinigingen op het ambtenarenapparaat in de Voorjaarsnota staan. Hij vraagt naar de grote klappers van het CDA om op die 90 miljoen uit te komen.

De heer Van Steeg (CDA) herhaalt dat zijn voorstellen bekend zijn. Dat de heer Peters zegt dat deze voorstellen in de Voorjaarsnota staan, maakt voor hem duidelijk dat hij toegeeft dat dit moet en dat het kan. Hij denkt dat daarin ruimte is en dat dit niet te ver naar achteren geschoven moet worden om het niet op het bordje te leggen van de volgende coalitie. Wat hem betreft is er nog geld te halen bij de verkoop van de sociale huur, bij mobiliteitsprojecten, hij ziet ruimte in de RSU. Een aantal bezuinigingen is naar voren te halen.

640 **De heer Van der Graaf** (ChristenUnie) hoort het CDA zeggen dat er visie ontbreekt. Tegelijkertijd hoort hij het CDA zeggen dat er verantwoordelijkheid genomen moet worden en dat er een gedegen begroting wordt neergelegd. Hij vindt dat dat precies is wat hier gebeurt. Het college neemt verantwoordelijkheid met de presentatie van een sluitende begroting in een periode waarin dat ongelooflijk ingewikkeld is. Hij somt een aantal bezuinigingen op die drukken op de eigen ambities van dit college. Zijn vraag is of de heer Van Steeg het met hem eens is dat deze Voorjaarsnota barst van visie en precies doet waarom het CDA vraagt: het nemen van verantwoordelijkheid en het neerleggen van een sluitende begroting.

650 **De heer Van Steeg** (CDA) bevestigt dat die sluitende begroting er is. Hij ziet ook vijf partijen die allemaal een verschillende richting opgaan en die niet precies een hele duidelijke richting voor de stad aanwijzen. Daarom gaat het hem meer, zeker wanneer de bezuiniging zo groot is. Die scherpere keuzes worden niet gemaakt.

De heer Claassen (GroenLinks) merkt op dat het CDA vraagt om scherpere keuzes. Hij vraagt of het CDA ziet dat deze coalitie en dit college in opdracht van deze raad juist een lijn hebben ingezet en boven de Voorjaarsnota heeft gezegd koers te zullen houden. De raad heeft niet aan dit college gevraagd een andere lijn te kiezen. Zijn fractie zal dat ook niet vragen. Wanneer het CDA vindt dat er een andere lijn moet komen, vraagt hij het CDA die lijn dan aan te geven. Waar haalt het stadsbestuur die 90 miljoen euro vandaan? Wat is dan de visie waardoor de kaasschaaf niet nodig is in de termen van het CDA?

660 **De heer Van Steeg** (CDA) heeft dat volgens hem zojuist proberen uit te leggen. Hij heeft enkele zaken genoemd. In de komende weken zal de raad daarover meer horen. Hij ziet dat de visie vooral gaat om het halen van die 93 miljoen euro. Op zich vindt hij dat prima. Er zijn grote verschillen in de raad. Dan wordt er pragmatisch gekeken waar geld te halen is. Hij gaat ervan uit dat ook de heer Claassen niet met droge ogen kan zeggen dat hieronder een visie ligt.

670 **De heer Claassen** (GroenLinks) merkt op dat het voortzetten wat gezamenlijk gedaan is omdat er wensen zijn met betrekking tot de stad, zoals eerlijker en duurzamer, zijns inziens het uitdragen en feitelijk vormgeven van visie is met een zware financiële tegenwind. Het zou een breuk zijn met de visie wanneer het college zou zeggen een domein volledig te gaan stoppen; deze coalitie zou daaraan geen steun geven.

De heer Van Steeg (CDA) schetst de moeilijk te maken keuzes met het noemen van de verschillende visies in de raad. Hij bestrijdt dat hieronder een duidelijke visie ligt.

Er wordt heel hard gehakt in alle programma's. De coalitie blijft bij elkaar en dat is een resultaat, maar hij vindt dat beperkt.

De heer Claassen (GroenLinks) stelt vast dat over wat visie is van mening is te verschillen.

De heer Van Steeg (CDA) is ervan overtuigd dat dat ook het geval is binnen de coalitie. Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn.

680 Resumerend stelt hij vast dat teveel op het bordje komt van de volgende coalitie. Eerder heeft zijn fractie daarover voorstellen gedaan.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt wat het CDA en de VVD als eerste gaan doen wanneer zij samen in een coalitie komen. Waar kunnen partijen elkaar vinden?

De heer Van Steeg (CDA) herhaalt dat de voorstellen van zijn partij bekend zijn. Wanneer zij een aantal hervormingen bezuinigingen eerder kunnen doen, de OZB is lastig; die lastenverhoging vindt ook zijn partij onwenselijk. Daar zit ruimte.

Hij kan zich in grote lijnen aansluiten bij de dingen die gezegd zijn door de VVD. Mogelijk zien de bedragen er anders uit. Het gaat hem om de richtingen.

690 **Mevrouw Ramaker** (VVD) vraagt of het CDA het met de VVD eens is dat de coalitie er voor alle inwoners is, dat de veiligheid, de economie, de mobiliteit, betaalbaar wonen er zijn voor alle inwoners; wat haar betreft moet gestopt worden met het doorslaan in ongelijk investeren voor gelijke kansen.

De heer Van Steeg (CDA) kan dat niet oneens zijn met het eerste deel van haar inbreng. Op het vlak van ongelijk investeren voor gelijke kansen zijn er problemen in de stad die daarmee getackeld worden. Hij noemt de scholen, kwetsbare wijken, het vertrouwen dat er is in de overheid. Daarom heeft zijn fractie voor die nota gestemd twee jaar geleden; het is belangrijk dat er iets gebeurt. Als het zo breed blijft zoals met deze coalitie zonder duidelijk te maken wat ongelijk investeren voor gelijke kansen betekent, moet ermee gestopt worden wat hem betreft.

700 Hij vervolgt zijn inbreng met in te gaan op hoe deze Voorjaarsnota tot stand is gekomen. Zijn fractie heeft moeite met de algemene dekkingsreserve. De nota van de VNG is bekend. Hij heeft anderhalf jaar geleden een motie ingediend Zicht op Reserves. Daarbij werd gezegd dat het niet nodig was omdat er al inzicht was in de reserves. Dan krijgt de raad een Voorjaarsnota waarin op deze manier wordt omgegaan met de reserves. Hoe kan het dat die stap is gezet; waarom is de raad niet op een andere manier meegenomen om deze keuzes te maken? Past dit bij hoe de raad keuzes maakt bij dit soort fundamentele 93 miljoen euro? Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

710 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt hoe het CDA anders had willen omgaan met de reserves.

De heer Van Steeg (CDA) verwijst naar zijn motie van anderhalf jaar geleden. De Rekenkamer had eerder gezegd goed te gaan kijken naar de reserves omdat die op andere manieren te gebruiken zijn. Waarbij de vraag werd gesteld of de juiste definities nog wel gehanteerd werden voor de reserves. Dat vindt nu plaats. Dan is het zeer onverwacht dat dit op deze manier gebeurt zonder de raad daarin mee te nemen. Dat vindt hij kwalijk.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) begrijpt dat proces helemaal; nu kan er eens iets met de Reserves; dat was ook voor hem een grote verwondering. Hij vraagt hoe het CDA inhoudelijk anders zou willen omgaan met Reserves dan het college nu voorstelt.

720 **De heer Van Steeg** (CDA) merkt op dat met wat er nu gebeurt de hele Activa Reserve leeg wordt gehaald en het bestuur daarmee op een kwetsbaar punt terecht komt. Daarmee zullen op de langere termijn kapitaallasten ingeboekt worden. Het is

niet gratis. Hiermee moet prudent omgegaan worden. Nu wordt gezegd dat er een mogelijkheid is die helemaal te gebruiken om de pijn verder naar achteren te duwen. Zijn vraag is of dat (a) wenselijk is en (b) of dat procedureel goed is gegaan.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of de heer Van Steeg de 38,5 miljoen bestemmingsreserve had willen benutten. Dat helemaal niet benutten lijkt hem ook niet een optie voor het CDA.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt de wethouder of daar nog mogelijkheden zijn.

730 **De heer Van der Zweth** (PvdA) vindt het verwonderlijk dat de heer Van Steeg het verwonderlijk vindt dat wanneer hij anderhalf jaar geleden een motie over iets indient, dat dat nu gevolgen heeft – hij stelt dat dit zo werkt. Hij vraagt of de heer Van Steeg het moeilijk uit te leggen vindt dat wanneer dit over een paar maanden zou komen, de gemeente nu gigantisch had moeten bezuinigen voor 2024 om in september na de zomervakantie te vernemen dat de raad ook honderd miljoen had kunnen laten vrijvallen; dan was dat toch ingewikkeld geweest om uit te leggen?

De heer Van Steeg (CDA) valt van verbazing van zijn stoel. Hij hoopt dat de heer Van der Zweth aan dezelfde kant staat als hij; dan moet de raad toch goed geïnformeerd worden wanneer er zoveel gesleuteld wordt in de reserves.

740 **De heer Van der Zweth** (PvdA) vindt dat de hele omschrijving niet klopt; er werd wel aangegeven vanuit het college en vanuit ambtelijk dat men naar de reserves wilde gaan kijken. De heer Van Steeg doet nu net alsof hij dat heeft uitgevonden. Hij hoorde dit eerder al de VVD zeggen, EenUtrecht, de PvdA, GroenLinks en hij hoorde dit al zeggen in de adviescommissie al zes jaar lang. Hij vindt de verwondering waarover de heer Van Steeg spreekt niet kloppen. Hij stelt dat de raad gewoon aan zet is.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat uiteraard het geval. Met dit soort fundamentele aanpassingen van beleid wordt ook een andere regel gebruikt. Hij benadrukt dat de raad daarin beter meegenomen had moeten worden. Hij vindt het onbegrijpelijk dat in de Voorjaarsnota dit soort zaken verspreid staan.

750 **De heer Van der Zweth** (PvdA) vindt de verwondering van de heer Van Steeg verwonderlijk. Er is gezegd dat er naar de reserves gekeken zal worden. Er was al een traject gaande in de adviescommissie. De motie van het CDA was anders; die betrof de herziening van de nota.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt bevestigend.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat dat iets anders is. Hij vindt dat de heer Van Steeg waarheden vervlecht. Hij prijst zich gelukkig met wat er is gebeurd met de reserves; anders had heel groot bezuinigd moeten worden in 2024.

760 **De heer Van Steeg** (CDA) bevestigt dat veel breder gekeken moet worden naar reserves; dat was zijn voorstel. Hij wordt in deze nota verrast door de gezette stappen. Hij vindt het knap dat de heer Van der Zweth niet verrast was. Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn.

De Meicirculaire gaf een positief beeld; er is (structurele) ruimte in 2024. Hij vraagt de wethouder of die ruimte bruikbaar is voor het doen van voorstellen in de komende tijd. Ziet de wethouder mogelijkheden om met de voorstellen die er liggen iets te doen?

De OZB doet een aantal groepen heel erg veel pijn. Dit is een hele generieke maatregel die veel pijn kan doen op individueel niveau.

De heer Snijder (Student & Starter) vraagt welke groep de verhoging van de OZB het meeste pijn doet.

770 **De heer Van Steeg** (CDA) verwacht dat dit sportverenigingen heel veel pijn gaat doen. Maar ook mensen die net een huis hebben gekocht; dit kan pijn doen in het

lagere segment, zeker wanneer mensen jaar op jaar op jaar dezelfde verhoging krijgen; dan gaat het om verhogingen van 25 à 30 euro per maand.

In het verleden was er een compensatie voor sportverenigingen; die verenigingen hebben veel eigen vastgoed. Daar raakt dit nog veel meer, zeker gezien de verhogingen op andere vlakken; is de wethouder bereid of ziet zij mogelijkheden om daar nog een stap te zetten? Hij krijgt graag de reactie.

780 Hij complimenteert de wethouder met de stappen die gezet worden in de richting van reëel ramen. In deze Voorjaarsnota lijkt reëel ramen een bezuinigingsoptie te zijn geworden. Hij vraagt de wethouder hoe zij dat ziet. Reëel ramen dient ervoor om het geld dat de gemeente heeft op een goede manier te investeren. Hij vraagt naar de visie van de wethouder hierop. Deze suggestie wordt zijns inziens gewekt in de Voorjaarsnota.

Met betrekking tot het groeikader wordt een voorzichtigheidsraming doorgevoerd van ongeveer 30%. De heer Van Steeg is van mening dat die onvoldoende onderbouwd wordt. Hij heeft antwoorden daaromtrent gezien op schriftelijke vragen. Hij vindt de 30% een slag in de lucht. Hij vraagt de wethouder toe te lichten waarop dat percentage gebaseerd is.

790 Hij maakt zich zorgen over de solvabiliteit van de gemeente. Die cijfers staan niet in Voorjaarsnota; het kan er niet goed uitzien. Hoe ziet de wethouder dit richting de begroting en de komende begrotingen? In dat licht maakt hij ook nog een opmerking over de kengetallen; het zou goed zijn die kengetallen duidelijker in één beeld te vangen om helder te kunnen zien welke ontwikkeling de gemeente doormaakt.

De heer Van der Zweth (PvdA) gaat in op de opmerking van de heer Van Steeg over de solvabiliteit; de accountant zegt dat het goed zit en uit de jaarstukken blijkt dat het prima scoort; hij vraagt hij naar de zin van de duiding van de heer Van Steeg als zou het allemaal niet goed zijn; hij vraagt waar diens zorgen vandaan komen. Welk punt probeert de heer Van Steeg hier te maken? Het komt in alle rapportages er prima uit.

800 **De heer Van Steeg** (CDA) antwoordt dat dat tot nu toe het geval is. Hij vindt de richting zorgelijk, zeker omdat de reserve leeggehaald wordt. Dat is zijn punt

De heer Van der Zweth (PvdA) herhaalt en benadrukt zijn standpunt.

De heer Snijder (Student & Starter) vindt dat het CDA wel een punt heeft met betrekking tot de solvabiliteit omdat het college van mening is dat het niet verstandig is om dit nog meer in te zetten en dat dit vrij duidelijk naar voren kwam in de Voorjaarsnota. Mogelijk maakt het CDA dit punt.

De heer Van Steeg (CDA) stelt voor de wethouder hierover aan het woord te laten. Zijn vragen waren duidelijk. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

810 **De heer Peters** (D66) draait er niet omheen; de gemeente staat voor een enorme bezuinigingsopgave. Hij staat er liever niet voor maar bekend is dat ze op enig moment op het bordje kunnen komen van de politicus. Het college heeft in de afgelopen tijd hard gewerkt aan de Voorjaarsnota. In die nota worden scherpe en moeilijke keuzes gemaakt. De raad is nu aan zet om hierover te beslissen en eventueel zo hier en daar iets bij te sturen.

820 In de Voorjaarsnota staat dat Utrecht er in financieel opzicht gezond voor staat ten opzichte van andere gemeenten. Dat roept de vraag op bij zijn fractie welke cijfers daarvoor gebruikt worden en of er geen risico is dat elke gemeente een ander soort cijfer gebruikt. Hij refereert aan de inhoud van de gevoerde discussie tot nu toe. Is de wethouder bereid in VNG-verband daarvoor te pleiten?

De heer Claassen (GroenLinks) merkt op dat om te kunnen benchmarken vergelijkbare begrotingen nodig zijn. Hij vraagt of D66 van mening is dat de gemeente haar begroting moet inrichten volgens een standaardnorm van de VNG. Of is D66 net als GroenLinks blij met de stappen die zijn gezet om de begroting inzichtelijker en transparanter te maken.

De heer Peters (D66) is heel blij met de inzichtelijkheid en de transparantie van de begroting. Hij denkt nog blijer te kunnen zijn wanneer zij nog inzichtelijker en transparanter zou worden. Hij beseft dat dit niet over één nacht ijs zal gaan en dat het nog wat voeten in de aarde zal hebben. Het zou wat hem betreft goed zijn een landsbrede meetlat te hebben van hoe gemeenten presteren. Wellicht kan de wethouder daarop een reflectie geven.

Mevrouw Ramaker (VVD) gaat door op de benchmark. Zij vindt dat het concreter moet. Wat moet dan gebenchmarked worden? Er is al zoveel bekend dat te vergelijken is. Wat mist D66 in specifieke zin dat momenteel niet gebenchmarked wordt?

De heer Peters (D66) licht toe dat dat een combinatie is van zaken; nu is er solvabiliteit, weerstand en op basis daarvan kan iemand zeggen hoe goed de gemeente ervoor staat. Eigenlijk zou hij een combinatie van al die zaken willen maken die de financiële gezondheid weergeven; hij spreekt in dit verband over een gemeenschappelijk cijfer.

Mevrouw Ramaker (VVD) legt de vraag voor wat de gemeente daarmee moet. Utrecht is toch uniek en bijzonder?

De heer Peters (D66) licht toe dat de gemeente dan weet hoe uniek en hoe bijzonder zij is. Dan is ook te peilen hoe Utrecht het doet ten opzichte van andere gemeenten. Dan is daarover ook een beter debat te voeren.

Het is evident dat de gemeente voor een zware bezuinigingsopgave staat; hij tekent daarbij aan dat elk nadeel zijn voordeel heeft. De situatie dwingt het gemeentebestuur uitgaven kritisch tegen het licht houden waardoor inefficiënties op te sporen zijn en middelen effectiever in te zetten. Dat is de keerzijde van de medaille.

Als voorbeeld geeft hij de jaarlijkse uitgave van 100.000 euro aan gratis fruitbomen; is dat een primaire overheidstaak in financieel moeilijke tijden? Een ander voorbeeld is de structurele besparing die gevonden is van 500.000 euro bij de verlenging van de overeenkomst voor aanvullende zorg. Ook dat laat wat hem betreft zien dat er ruimte is voor heroverweging en herstructurering van uitgaven. Hij is er vast van overtuigd dat dit niet de enige uitgaven zijn waarop dit is toe te passen. Hij vindt het een goed plan dat het college aangeeft aan de slag te willen met de hervormingsbezuinigingen. De omschrijving en richting daarvan is wat zijn fractie betreft nu nog iets te summier. Daarom wil zijn fractie hierin enige richting daarin meegeven. Hij neemt per punt graag van de wethouder of zij bereid is hiermee aan de slag te gaan.

Het eerste punt is in lijn met de aangenomen motie van zijn fractie Mixen Maar; zijn fractie benadert de hervormingsopgave vanuit dat oogpunt. Zijn fractie gaat nog meer inzetten op het mixen van *functies onder één dak* zo dat functies als cultuur, bibliotheek, sport, en buurtcentra efficiënter onder één dak te brengen zijn. Hij vraagt of de wethouder bereid is dit mee te nemen in de hervormingsbezuinigingen. Hij krijgt hierop graag een concrete toezegging.

Ook denkt zijn fractie dat financiële winst te behalen is met het centraliseren van buurtcultuurhuizen; is de wethouder bereid dit mee te nemen bij de hervormingsbezuinigingen?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of D66 het risico ziet dat dit averechts kan uitpakken als het gaat om de pluriformiteit in de samenleving en dat daardoor groepen een eigen hoekje niet meer gegund wordt.

De heer Peters (D66) antwoordt dat risico niet te zien. Hij ziet vooral dat dat kan leiden tot veel kruisbestuivingen, wederzijds begrip en nieuwe ontmoetingen. Hij vraagt of de heer Dijkstra een voorbeeld heeft van waarin dit niet goed loopt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) noemt Oase als voorbeeld waar het goed loopt: 50 organisaties in één multicultureel centrum. Alle betrokkenen zijn daarover enthousiast. Er zijn ook zijn buurthoeken waarin het onder één dak brengen killing is. Wanneer die bij elkaar gebracht worden is het einde oefening. Hij stelt niet dat dit altijd onmogelijk is. Hij zou het jammer vinden wanneer D66 alleen stuurt op de efficiëntie; hij stelt dat de samenleving meer is dan dat.

De heer Peters (D66) merkt op dat na bij het indienen van de motie dit niet ingegeven was vanuit efficiency. Juist de ontmoetingen tussen verschillende groepen kunnen wat hem betreft goed zijn in een zich polariserende samenleving. Die kan verbindend werken. Altijd moet goed gekeken worden naar hoe dit te organiseren. Daarvoor legt hij de bal bij het college.

Ook moet kritisch gekeken worden naar de eigen vastgoedportefeuille en die moet ook kritisch worden geëvalueerd; wat zijn fractie betreft moet serieus worden overwogen vastgoed te verkopen. Dan gaat het om vastgoed met beperkte maatschappelijke waarde. Wat zijn fractie betreft moet er ook nagedacht worden over het verkopen van vastgoed met duidelijke maatschappelijke waarde, maar die te laten beheren en te laten overnemen door andere maatschappelijke partijen. Een voorbeeld daarvan is de verkoop van Ravellaan 96. Daarbij zou als randvoorwaarde genomen moeten worden dat deze locatie bestemd blijft voor studentenhuisvesting. Ook daarover verneemt hij graag of de wethouder bereid is dat toe te zeggen.

De heer Claassen (GroenLinks) vraagt of het D66 bekend is dat het tekort dat de gemeente heeft, structureel is en dat met het verkopen van een enkel pand incidenteel iets te doen is, maar dat het oplossen van structurele problemen niet op te lossen is met de verkoop van incidenteel vastgoed. Of een pand moet 80 miljoen euro opleveren.

De heer Peters (D66) vindt dat zeker op zoek gegaan moet worden naar structurele maatregelen; dat gebeurt ook. De Ravellaan levert ongeveer 200.000 euro per jaar op aan huuropbrengsten; wanneer dit verkocht wordt is het 14 miljoen. Daarmee zouden pijnlijke kleine zaken voor een lange periode vast te zetten zijn. Hij noemt als voorbeelden Lady Fit, Prep SOA, Skate Park, Amateurkunst.

De heer Snijder (Student & Starter) vraagt zich af hoe D66 aankijkt tegen het weggeven van de grondposities als gemeente; hij legt de vraag voor of de gemeente terughoudend moet zijn met het afstaan van bezit, zeker gezien de beperkte ruimte die de gemeente heeft.

De heer Peters (D66) bevestigt dat dat kritisch in overweging genomen moet worden; of er plannen zijn waarbij het handig is dat die in gemeentelijke handen blijven. De vraag is ook opportuun of de gemeente panden in bezit moet hebben om als een soort huurbaas te gaan functioneren voor studenten. Daarvoor zijn mooie stichtingen in de gemeente. Zou dat niet beter zijn om de functie bij een dergelijke partij te beleggen.

Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met te benadrukken dat zijn partij staat voor degelijke en solide overheidsfinanciën. Om die reden brengt hij deze informatie in.

Eén van de maatregelen die het meest pijn doen, is de verhoging van de OZB. Zijn partij heeft zich hard ingezet om de verhoging zo beperkt en zo klein mogelijk te houden, maar de gemeente ontkomt er tot zijn spijt niet aan. Hij is zich bewust van de impact op het dagelijks leven van veel Utrechters die al op allerlei vlakken geconfronteerd worden met stijgende lasten. Met onzekerheden rondom de eventuele extra middelen van het nieuwe Kabinet, wil zijn partij de vinger aan de pols houden. Wanneer er extra middelen komen, wil zijn partij die inzetten om de 12% OZB-stijging zoveel mogelijk te reduceren. Mochten er plannen voor zijn om de gemeenten maximering op te leggen zoals nu in het Hoofdpijnenakkoord staat en de maximering valt onder het Utrechtse niveau, wil zijn partij dat het college daarop proactief inspeelt. Tijdens de raadsbehandeling van de Voorjaarsnota zal zijn partij een motie indienen die dit bestendigt, in de hoop op brede steun vanuit de raad.

De heer Maas (VOLT) vraagt of D66 hiermee zegt dat de verhoging van de OZB voor D66 belangrijker is dan bijvoorbeeld de bezuinigingen in het Sociaal Domein.

De heer Peters (D66) antwoordt dat niet te zeggen. De verhoging van de OZB en de verhoging van de overige lasten zijn hele pijnlijke maatregelen voor zijn fractie.

De heer Maas (VOLT) legt de vraag voor wanneer die maatregel afgezet wordt tegen de bezuinigingen in het Sociaal Domein ten opzichte van bezuinigingen in het fysieke domein, staat dat in geen enkele verhouding wat hem betreft. Hoe ziet D66 dat?

De heer Peters (D66) merkt op dat daarmee appels en peren vergeleken worden. Hij deed zojuist ook een aantal voorstellen voor hoe hervormingen door te voeren en waarop geld is te winnen. Dan is ook te kijken naar de maximale ontlasting van het Sociaal Domein.

De heer Maas (VOLT) merkt op die voorstellen niet te horen; dat verbaast hem.

De heer Peters (D66) licht toe dat die terugkomen; hij heeft geen sluitend verhaal. De komen terug in de vakcommissies. Ook als het gaat om het Sociaal Domein ziet zijn partij nog mogelijkheden tot het doorvoeren van efficiëncymaatregelen. Wat hem betreft moet kritisch gekeken worden naar onder meer subsidieverleningen; wordt dat wel goed uitgegeven? Zitten daarin geen dubbelingen? Landt het geld waar het moet landen? Het bestuur moet wat hem betreft niet schuwen om ook daar kritisch naar te kijken, net zoals ook naar alle andere domeinen.

De heer Claassen (GroenLinks) gaat na of hij dit goed heeft begrepen. Hij hoort D66 zeggen "misschien gaat het Kabinet wel komen met een maximering. Misschien ligt die maximering wel op een lager niveau dan dat Utrecht nu heeft. Als dat zo is en het is niet verplicht, moet Utrecht vrijwillig zijn OZB-verhoging naar beneden bijstellen."?

De heer Peters (D66) antwoordt dat heer Claassen dit voor 90% goed begrepen heeft. Hij gaat er vanuit dat wanneer landelijk de gemeenten een maximering oplegt, die verplicht is.

De heer Claassen (GroenLinks) begrijpt hieruit dat D66 de verhoging wel doorvoert wanneer het niet verplicht is en dat hij D66 dan niet hoeft te vragen waar die fractie de miljoenen vandaan gaat halen.

De heer Peters (D66) licht toe dat hij die vraag stelt of de wethouder, wanneer de maximering er komt en Utrecht daarboven uitkomt, de raad zo snel mogelijk in positie zal zetten om alternatieven voor te stellen waar dat geld te zoeken.

De heer Claassen (GroenLinks) merkt op dat wanneer D66 daarop ideeën heeft, D66 die nu op tafel kan leggen. Hij verwacht een richtinggevende uitspraak van D66.

De heer Peters (D66) merkt op dat als dit aan de orde is, het volledige bestuur verplicht is om een richtinggevende uitspraak te doen. Wat hem betreft moet het stads-

bestuur goed de vinger aan de pols houden wat dit betreft. Mocht blijken dat er een extra bezuiniging nodig is, moet het stadsbestuur daarvoor zo snel mogelijk dekking vinden. Het heeft niet zoveel zin om die bovenop de 90 miljoen te zetten als scenario's voor extra bezuinigingen. Dan wordt de vergadering wel heel erg somber.

970 **Mevrouw Ramaker** (VVD) vraagt waarom D66 er niet voor kiest om die bezuinigingen naar voren te halen en daarmee de OZB-verhoging terug te draaien.

De heer Peters (D66) vraagt wat de VVD bedoelt met “die bezuinigingen”.

Mevrouw Ramaker (VVD) licht toe dat vanaf 2027 de voorgestelde bezuinigingen ingevoerd worden; wanneer de bezuinigingen volgend jaar worden ingevoerd, scheelt dat al redelijk in de verhoging van de OZB. Dat bedoelt zij met haar vraag waarom D66 niet kiest voor het naar voren halen van de bezuinigingen.

980 **De heer Peters** (D66) begrijpt hiermee welke bezuinigingen de VVD bedoelt. Hij bevestigt dat het pijnlijke bezuinigingen zijn; schoollunches zullen direct worden geschrapt á 1 miljoen euro en daarin zitten nog veel meer pijnlijke bezuinigingen. Dat geldt ook voor andere coalitiepartijen. Hij denkt dat de VVD begrijpt dat iedereen concessies moet doen die in de coalitie zitten. Hij denkt ook dat de VVD begrijpt dat zijn fractie daarvan geen voorstander is.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat bij elke OZB-verhoging een korting wordt doorgevoerd op het Gemeentefonds. Zij vraagt of D66 dat beseft. Het gaat om wisselende communicerende vaten.

De heer Peters (D66) noemt dat een van de redenen; de reden is dat het ontzettend veel mensen raakt. Hij refereert aan de desbetreffende inbreng van de heer Van Steeg. Daarom besteedt hij daaraan aandacht in zijn bijdrage.

990 **De heer Van der Zweth** (PvdA) gaat terug naar de motie over de OZB en de veronderstelling wat landelijk zou doen; waarom zou D66 een motie voorleggen als het gaat om iets dat landelijk verplicht wordt opgelegd. Dan hoopt hij dat het college daarmee iets gaat doen, en dat het college de raad informeert.

De heer Peters (D66) licht zijn intentie toe: een extra vinger aan de pols. Dat gaat samen met mogelijke extra middelen. Die motie houdt in dat landelijk heel veel kan gaan spelen, zowel als het gaat om nog te ontvangen middelen voor de OZB of in de regelgeving. Hij wil dat daarop zo snel mogelijk gehandeld wordt.

1000 **De heer Van der Zweth** (PvdA) hoopt en begrijpt dat het college dat doet; dan is de motie niet nodig. Hij vraagt of D66 met zijn fractie deelt dat wanneer de maximering op de verhoging plaatsvindt vanuit landelijk, dat dit college voorop loopt met te zeggen dat landelijk zich er niet mee moet bemoeien, en dat de gemeente een eigen overheidslaag is en er zelf verantwoordelijkheid in heeft; dat de gemeente het zelf bepaalt.

De heer Peters (D66) zegt als persoon “100% ja” en ook als kiezer “100% ja”; hij denkt niet dat het verstandig is wanneer Utrecht steeds met het boze vingertje gaat zwaaien steeds wanneer Utrecht ergens niet mee eens is. Op heel veel punten is de gemeente afhankelijk van landelijk. Dan moet soms geslikt worden om daarna wel iets terug te krijgen. Mogelijk heeft hij hierin een iets constructievere houding dan de heer Van der Zweth, zo veronderstelt de heer Peters.

1010 Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met in te gaan op de onder- en overbesteding. Vorig jaar is er geen onderbesteding geweest; de vraag is hoe ervoor te zorgen dat zich dit niet doorzet in 2024. Op de schriftelijke vragen die hij hierover stelde, kreeg hij geen bevredigend antwoord. Het antwoord was eerder hoe ervoor te zorgen dat er geen onderbesteding is. Voorkomen moet worden dat overbesteed wordt; dat vraagt

om heldere en duidelijke communicatie. Hij legt de vraag voor hoe de wethouder dat gaat voorkomen.

Hij gaat in op de Rekenrente. Hij vraagt zich af of het wellicht beter is om een vaste systematiek of formule toe te passen die rekening houdt met de vermogenspositie en de samenstelling van de leningportefeuille. Hij verneemt hierop graag de reactie van de wethouder. Hij denkt dat het een mooi onderwerp is om dit op te pakken in de

1020

adviescommissie Controle en Financiën.
D66 maakt zich zorgen over de grip op financiën in het Sociaal Domein. Hij noemt in dit verband de maatschappelijke ondersteuning en het beschermd wonen programma. Te zien is dat er sprake is van budgetoverschrijding en een gebrek aan transparantie in de bestedingen. Vooral de financiering van de Koudweerregeling en het subsidiebeheer binnen het Sociaal Domein baren zijn fractie zorgen. Zijn fractie zal dit later ook nog aankaarten maar wil hierover nog even in debat met de wethouder Financiën. Om die reden stelt hij de volgende vragen:

Kan de wethouder uitleggen waarom de Koudweerregeling ondanks eerdere toezeggingen niet vanuit de bestaande afspraken en financiën wordt gefinancierd? Welke maatregelen worden genomen om dergelijke budgetoverschrijding in de toekomst te voorkomen? Hoe gaat de wethouder vanuit haar rol als wethouder Financiën zorgen voor meer grip op de totale uitgaven en inkomsten in het MO- en BB-programma? gezien de uitdagingen met extra taakstellingen en budgetophoging.

1030

Welke maatregelen worden genomen om het proces van subsidieverstreking binnen deze portefeuille transparant en actueel te maken? Hoe worden doublures voorkomen in de subsidies?

De heer Van Steeg (CDA) begrijpt de vraag over de knelpunten; hij vraagt of de heer Peters zegt dat dit efficiënter kan in het Sociaal Domein, en dat het extra geld kan opleveren.

1040

De heer Peters (D66) denkt niet dit te moeten insteken vanuit het punt dat het extra geld moet opleveren; maar het moet wel efficiënter en beter zodat de gemeente niet méér te maken heeft met budgetoverschrijding. Het zou een mooie bijkomstigheid zijn wanneer dit extra geld oplevert.

De heer Van Steeg (CDA) begrijpt dat er geen voorstellen komen vanuit D66 om als het iets oplevert dit uit te geven aan andere ideeën.

De heer Peters (D66) licht toe dat het gaat om een longshot; het zou terug kunnen komen bij de Hervormingsbezuinigingen. Goed moet gekeken worden naar of het iets oplevert. Als het iets oplevert, moet op dat moment gekeken worden naar wat ermee te doen.

1050

De heer Van Steeg (CDA) vindt dit interessant; er is al een hervorming gaande van het Sociaal Domein. Is dit een voorstel om binnen de Hervormingsbezuinigingen ook nog een deel erbij naar dit onderwerp te kijken?

De heer Peters (D66) denkt dat extra aandacht besteed kan worden aan de subsidieverstrekingen; dat is dan de plus op wat er al aan hervormingen gepland is.

De heer Claassen (GroenLinks) vraagt uitleg. Hij vraagt of wanneer D66 doublures wil voorkomen in de subsidieverstrekingen, het dan gaat om te voorkomen dat één organisatie twee keer subsidie krijgt; dat organisaties uitgesloten worden van alle gesubsidieerde activiteiten die apart aangevraagd moeten worden wanneer zij een basissubsidie krijgen. Hij vraagt of hij dit zo moet begrijpen.

1060

De heer Peters (D66) vindt het moeilijk om antwoord te geven op deze vraag. Hij begrijpt deze vraag niet goed.

De heer Claassen (GroenLinks) licht toe dat soms een organisatie meerdere subsidies krijgt voor verschillende soorten activiteiten of bezigheden. Is dat wat de heer Peters verstaat onder doublures in subsidieverstrekingen? Wil D66 dat onmogelijk maken? Of bedoelt hij iets anders met het voorkomen van doublures in subsidieverstreking?

1070 **De heer Peters** (D66) merkt op dat dat heel breed kan zijn. Het doel moet zijn dat een organisatie precies de subsidie krijgt waarvoor de aanvraag is ingediend. Stel dat het mogelijk is binnen twee dezelfde subsidieprogramma's om met net iets andere bewoordingen een aanvraag te doen, daar wat hem betreft kritisch naar gekeken zou moeten worden; dan krijgen organisaties dubbele subsidies voor precies dezelfde activiteiten. Met een dergelijke stofkam zou zijns inziens door de subsidieverstreking heengegaan moeten worden; hij benadrukt dat dit niet alleen geldt voor het Sociaal Domein. Hier moet veel breder naar gekeken worden naar alle subsidieverstrekingen op alle domeinen.

1080 **De heer Claassen** (GroenLinks) viel het op dat in deze begroting wordt voorgesteld om het subsidiebureau kostendekkend te maken. Wanneer het subsidiebureau dit moet gaan doen, leidt dat tot een verdubbeling van de kosten voor het subsidiebureau dat uiteindelijk weer zal worden doorerekend in de programma's. Hij vraagt of de heer Peters dat met hem eens is.

De heer Peters (D66) denkt dat dat in het kader van de Hervormingsbezuinigingen gedaan moet worden. Daarvoor is budget gereserveerd, onder andere bij de bestemmingsreserves.

1090 Hij krijgt graag de reactie van de wethouder op zijn vraag hier breder naar te kijken. Bij de ambtelijke inventarisatie op de UBA-lijst zijn geen harde ondergrenzen gehanteerd over de minimaal te bezuinigen bedragen. Wel wordt gestuurd op substantiële maatregelen. Zijn fractie vindt het opvallend dat erfgoed daarbij helemaal ontzien is, terwijl andere programmaonderdelen wel getroffen worden. Dat voelt voor hem willekeurig aan en oneerlijk; waarom moet op een bepaald beleidsdomein niet worden bezuinigd en worden op andere domeinen wel hele pijnlijke bezuinigingen doorgevoerd? Hij verneemt graag van de wethouder financiën waarom zij daarmee akkoord is gegaan en hoe dit is te verklaren. Hij vraagt of de wethouder begrijpt dat dit heel willekeurig en misschien ook wel oneerlijk overkomt.

De heer Van Steeg (CDA) stelt hier tegenover dat er een onderzoek plaatsvindt naar de budgetten binnen Erfgoed. Hij merkt op dat de financiële stand van zaken bij Erfgoed knelt en dat er veel uitstel is van een aantal notities. De ruimte is daar niet zo groot.

1100 **De heer Peters** (D66) ziet ook dat gezegd wordt dat die ruimte niet zo groot is; tegelijkertijd ziet hij dat er wel allerlei nieuwe acties worden ondernomen. Telkens vindt dan een budgetoverschrijding plaats bij Erfgoed; dat moet dan worden opgelost. Dat ontslaat de afdeling Erfgoed wat hem betreft niet ervan om te komen met pijnlijke maatregelen die te overwegen zijn. Die hoeven niet wenselijk te zijn. Die hadden wel opgenomen moeten zijn op de UBA-lijst.

De heer Van Steeg (CDA) brengt daartegen in dat dit ook had kunnen leiden tot een knelpunt in deze Voorjaarsnota, maar dat er onderzoek moet worden gedaan over hoe dit in de toekomst zal gaan. Hij begrijpt dat de heer Peters zegt dat dat moet leiden tot een bezuiniging. Hij had een knelpunt verwacht en is blij dat dat knelpunt niet in deze Voorjaarsnota zit.

1110 **De heer Peters** (D66) betwijfelt of het stadsbestuur hiermee blij moet zijn. Wanneer er een knelpunt is, komt dat op enig moment op een manier boven water. Wat hem

betreft moet grondig gekeken worden binnen alle programma's waar en hoe is te bezuinigen. Hij vindt dat ontbreken bij dit programma. Zijn fractie vindt dat curieus. Hiermee rondt hij zijn inbreng af.

De voorzitter schorst de vergadering voor enkele minuten en heropent haar voor de voortzetting van het debat.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) merkt op dat deze Voorjaarsnota grote implicaties heeft voor de Utrechtse bewoners en voor de Utrechtse organisaties en voor de dieren en de natuur. Dat is ook te merken aan de reacties uit de stad. Hij vindt die reacties ook logisch gezien de omvang van de bezuinigingen. Hij denkt dat de keuzes van het college juist zijn. Hij denkt ook dat het niet anders kan.

Als het gaat om de reserves merkt hij op dat veel kwetsbare Utrechters te ontzien zijn wanneer de reserves benut worden. De inzet van reserves bij financiële tegenvallers is waarvoor de reserves bedoeld zijn.

Met betrekking tot het verhogen van de inkomsten, steunt zijn fractie over het algemeen de lijn van het college. Zijn fractie ziet wel veel meer mogelijkheden. Meer opbrengst uit betaald parkeren, liggelden voor boten, het nu al kostendekkend maken van de meeste leges, en het verhogen en uitbreiden van precario. De openbare ruimte mag gratis gebruikt worden door commerciële instanties die geld verdienen aan hen betaalde activiteiten in de openbare ruimte van de gemeente. Daar ziet zijn fractie financiële mogelijkheden.

Zijn fractie vindt dit jaar extra lastig aan de Voorjaarsnota dat alles zwaar bevochten is; hij verwacht om die reden niet veel toezeggingen. Hij zal ook niet om veel toezeggingen vragen.

De toeristenbelasting mag wat hem betreft omhoog. Hij houdt ook een verbreding daarvan voor mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een festivalheffing voor overdag-toeristen. Zo is meer geld binnen te krijgen. Hij heeft dit vijf jaar geleden voorgesteld; hij kan zich zeker voorstellen dat hij dat deze week nog een keer zal doen.

De heer Snijder (Student & Starter) merkt op dat in de Voorjaarsnota een aantal ingrepen staat die de festivalsector, evenementensector en de horecasector zullen gaan raken. Hij vindt dat best fors, ook voor kleine evenementen; hij vraagt zich af wat de Partij voor de Dieren tegen die groepen zegt die op deze manier extra hard geraakt worden en met het voorstel van de Partij voor de Dieren nog verder in het nauw worden gedreven.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) antwoordt dat dit tijden zijn van scherpe keuzes maken; deze keuze zou zijn partij willen maken. Hij legt de vraag voor waarom de gemeente nu nog commerciële festival subsidieert door hen geen kostendekkende leges toe te rekenen. Dat kan wat zijn fractie betreft eerder dan het college voorstelt en dat is op die manier een mooie bron van inkomsten.

De heer Snijder (Student & Starter) antwoordt dat de heer Van Heuven zojuist voorstelde er nog iets bovenop te doen en dat terwijl deze sector al flink geraakt wordt. Door dit nog meer te doen, maakt de gemeente het onmogelijk voor de sector.

De heer Peters (D66) vindt dit wat gemakkelijk. Hij snapt dat de Partij voor de Dieren deze sector geen warm hart toedraagt. Maar er zijn ook heel veel jongeren die ook stemmen op de Partij voor de Dieren, die heel graag naar een festival gaan. Festivalbezoek wordt alsmaar duurder. De heer Van Heuven laat zich daaraan niet gelegen liggen. Hij hoopt dat de heer Van Heuven zijn verhaal eerlijk durft te vertellen in verkiezingstijd.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) herhaalt dat zijn partij vijf jaar geleden een dergelijke festivalheffing ook heeft voorgesteld - voor zijn kiezers is dit geen verrassing.

De heer Snijder (Student & Starter) begrijpt het argument van groen en klimaat van de Partij voor de Dieren; het gaat hem ook om nieuwe en kleine organisaties die worden geraakt; daarop hoort hij geen reflectie. Die krijgt hij nog wel graag van de Partij voor de Dieren.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) noemt de motie van een paar jaar geleden gericht op de grote commerciële festivalorganisatoren. Die instellingen verdienen veel geld. Bij dergelijke organisaties zou hij liever een festival hebben dan bij een individuele Singer songwriter in het park. Hij blijft *betalen voor het gebruik van openbare ruimte* een goed idee vinden.

Hij vervolgt zijn inbreng met in te gaan op de bezuinigingen. Zijn voornaamste kritiek is dat hij het van belang vindt goed na te gaan op welke schouders de lasten van de bezuinigingen terecht komen. Bovendien merkt hij op dat de consequenties van bezuinigingen volstrekt onduidelijk zijn. Hij denkt bijvoorbeeld aan de 51.000 euro op dierenweides. Zijn partij is geen voorstander van gehouden dieren. Wanneer hij het college hierop aanspreekt, krijgt hij te horen dat de kans bestaat dat dierenweides moeten sluiten. Zijn vraag is dan wat dan met de dieren. Het gevaar bestaat dat een groot aantal dieren moet worden afgemaakt. De dierenweides zeggen dat ook. Het college lijkt zich daarvan niet bewust, of wordt er niet warm of koud van. Dan is er op korte termijn gemakkelijk geld gevonden maar op lange termijn is er sprake van onbekende en verstrekkende gevolgen. Zijn fractie zal in de vakcommissies hierover en over andere voorbeelden terugkomen.

De heer Van Heuven vindt het fijn voorafgaand aan de Voorjaarsnota de groslijsten met bezuinigingsopties te hebben mogen ontvangen. Hij betreurt het dat het college geen scenario's opstelde waaruit de raad kan kiezen, maar dat het een strak omlijnd en volledig dichtgetimmerd alles in één pakket is waarin het voor de oppositie moeilijk is om wijzigingen aan te brengen. Hij ziet er tegenop om veel tijd te stoppen in mooie voorstellen met een slecht vooruitzicht als het gaat om succes. Een meerderheid voor een financiële wijziging lijkt hem verder weg dan ooit. Hij vraagt of de wethouder kan toezeggen vanaf volgend jaar wanneer er weer bezuinigingen zijn dat het college dan wel scenario's met opties aan de raad voorlegt.

De heer Peters (D66) durf te wedden dat wanneer er scenario's komen, de Partij Voor de Dieren dan zegt dat ze te sturend zijn. Met deze bezuinigingslijst kan de heer Van Heuven zelf kiezen wat hij voor wat in de plaats wil. Hij kan daarvoor ook zelf een meerderheid zoeken. Hij vindt dit de ultieme manier om bij te sturen.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) antwoordt ontkennend. Dit is een heel document met keuzes. Scenario's zullen in zijn ogen niet méér sturend zijn dan dit document.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) bevestigt dat ook hij van mening is dat de raad in positie moet zijn om te kunnen sturen. Hij vraagt waarom de Partij voor de Dieren van mening is niet hierop te kunnen sturen.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) bevestigt andermaal de documenten op prijs te stellen en daarvan zeker gebruik te zullen maken. Voorafgaand aan de bezuinigingen is een aantal debatten gevoerd over de wens van zijn fractie om scenario's te zien zodat vooraf de raad in staat was prioriteiten te stellen. Dat is niet gebeurd. Hij vindt het jammer dat er nu een kant-en-klaar pakket voorligt. Dat maakt het voor de raad moeilijk om te sturen.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) vraagt naar het verschil met scenario's. Hoe had dit debat anders gevoerd kunnen zijn met scenario's?

1210 **De heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) had de scenario's dan eerder gekregen; dan was er een ander debat geweest. Hij is benieuwd naar de inhoud van de scenario's en hoe de raad meer in positie was geweest dan nu. Hij pleit ervoor dat de raad deze keer de kans krijgt om financiële stromen om te buigen.

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt of de heer van Heuven ook ziet dat er een poging was, ook in afspraak met de adviescommissie, om tot meer scenario's te komen, dat dan allemaal gestoeld was op de 40 miljoen euro tekort vanaf 2026 en dat het tekort 2 x zo groot was dan elk scenario dat daarin zit. In de pdf van de UBA-lijst is te zien dat er niet veel maatregelen buiten gevallen zijn. In die context was het ook ingewikkeld. Hij vraagt of de heer Van Heuven dat met hem deelt.

1220 **De heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) merkt op dat wat de heer Van der Zweth als eerste zei, hij ook opmerkte: er werd gesproken over scenario's. Door de rekenfout zijn die niet meer gekomen. Hij was er benieuwd naar wat dat had opgeleverd en hoe dat het debat opener en luchtiger had gemaakt. Hij vervolgt met in te gaan op de algemene beschouwingen waarin hij opmerkte dat het goed was dat er keuzes gemaakt werden in plaats van alles kapot te kaasschaven; bij nader inzien ontstaat bij hem nu toch het gevoel dat het wellicht beter was geweest een infrastructureel project te stoppen om daarmee veel geld vrij te spelen waardoor een aantal kleine initiatieven in de stad te sparen is. Hij denkt al gauw aan de noordelijke randweg. Hij komt hierop terug in deze week.

1230 **De heer Peters** (D66) vraagt of de heer Van Heuven beseft dat de gemeente Utrecht veel meer miljoenen euro misloopt vanuit andere geledingen wanneer een infrastructureel project volledig gestopt wordt en dat het daarmee een nog extremere bezuiniging is.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) antwoordt ontkennend. Die miljoenen die de gemeente Utrecht krijgt, zijn bedoeld voor dat project. Dan hoeven de gemeentelijke miljoenen die bestemd zijn voor dat project daaraan niet te worden uitgegeven; dan is dat geld anders te besteden. Voor de noordelijke randweg is nu al echt veel geld uitgegeven. Daarmee had de gemeente veel kunnen doen.

1240 Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met in te gaan op verkapte bezuinigingen. Hij voorziet dat er meer leed geleden gaat worden dan alle projecten die genoemd worden. Hij geeft twee voorbeelden daarvan: (1) de indexering van de subsidies aan externe organisaties gaat met een paar procent omhoog (3,5%) terwijl bekend is dat hun kosten met wel 10% gestegen zijn. (2) Sectoren die zouden meegroeien met de omvang van de stad krijgen geen extra budget meer. Natuur en Milieu-educatie moet één van zijn locaties gaan sluiten. Zijn partij vindt dat catastrofaal. Dit betreft meer organisaties. Hij voorziet meer schade vanuit deze Voorjaarsnota dan de keuzes die in de Voorjaarsnota gemaakt zijn.

1250 Hij benadrukt dat het weggeven van bomen bijdraagt aan de bestrijding van de klimaatcrisis en de biodiversiteit bevordert. Daar komt zijn fractie over terug in de desbetreffende vakcommissie.

Dat de gemeente Utrecht een miljoen opneemt voor de versterking van de financiële functie, vindt zijn fractie logisch gezien de gemaakte rekenfout, maar ook zonde van het geld. Hij vindt het absurd veel geld. Hij kan zich niet voorstellen dat alle gemeenten van Nederland een dergelijk bedrag uittrekken omdat de werking van het Gemeentefonds te ingewikkeld is.

Wat zijn fractie van het hart moet, is dat procentueel het meest bezuinigd wordt op het programma Klimaatvriendelijke Stad met maar liefst 15% op het totaal. Zijn fractie vindt dat zonde. Hij ziet in financieel opzicht niet terug dat het klimaat als één van de drie pijlers onderdeel van het beleid overeind blijft.

1260

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat vanavond het grote financiële plaatje aan de orde is van een ongekend impactvolle Voorjaarsnota - dat is al gezegd. Er worden meer budgetten verschoven dan in het laatste Coalitieakkoord. Het gaat om ongekende bedragen. In het verleden ging het om enkele tientallen miljoenen. Hij merkt op dat dit voor het overgrote deel de rekening is van het Rijk. Wat hem betreft moet die rekening eerlijk gedeeld worden en moeten partijen ook solidair zijn in de keuzes die gemaakt worden om dit zo goed en zo kwaad als het kan op te lossen. Het doel is wat hem betreft koers te houden en de prioriteiten uit het Coalitieakkoord uit te voeren. Dan gaat het om betaalbaar wonen, de klimaatverandering tegengaan, de kansengelijkheid. Dat zit wel degelijk in de Voorjaarsnota. De PvdA vindt dat een goede zaak. Hij benadrukt dat het hier wel gaat om een visie.

1270

Wat hem betreft wordt het Sociaal Domein zoveel mogelijk ontzien. Het pijnlijke is onder meer de bijzondere bijstand, Pretty Woman, Amateurkunst. Voor het debat vindt hij het belangrijk te noemen dat het ook lukt op heel veel zaken niet te bezuinigen, bijvoorbeeld Utrecht sluit geen maatschappelijke opvanglocaties, of beperkt drastisch de toegang. De bijdrage aan het jongerenwerk wordt niet gehalveerd. Ook wordt niet bezuinigd op de specialistische jeugdhulp. De stop op de verkoop van sociale huurwoningen wordt gehandhaafd. De U-pas wordt niet uitgekleeft of gestopt. De individuele inkomenstoelage blijft bestaan. De uitkering voor dak- en thuislozen blijft bestaan. Ook deze zaken doen ertoe.

1280

De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt een gewetensvraag aan de heer Van der Zweth. Los van al die zaken waar niet op wordt bezuinigd, gaat het om ruim 32 miljoen euro waarop wel bezuinigd wordt. Hij gaat die lijst niet langs omdat die te lang is. Met moeite wordt 9 miljoen euro op het ruimtelijke domein bezuinigd. Hij vraagt hoe dat valt bij de PvdA. Had de PvdA dit graag anders willen zien en is het vervelend? Hij wil graag zicht krijgen op hoe dit wordt ervaren door de PvdA.

De heer Van der Zweth (PvdA) had graag gezien dat het gemeentebestuur deze bezuiniging niet had hoeven doen binnen de keuzes die nu gemaakt worden. Hij bestrijdt dat het mogelijk is om het geld uit het ruimtelijke domein te halen om het Sociaal Domein te sparen. Dat kan juridisch al niet; dan lopen alle gemaakte afspraken en contracten in de soep. Maar ook de woningbouw, alle betaalbare woningen komen er dan niet bij. Er is daarom dan geen uitstroom uit de maatschappelijke opvang. De heer Van der Zweth benadrukt te balen van de noodzaak van deze bezuinigingen, te balen van wat er landelijk gebeurt en wat landelijk de gemeenten aandoet. Hij baalt van wat nu voorligt. De puzzel is dermate ingewikkeld dat hij vreest hieraan niet te ontkomen.

1290

De heer Dijkstra (EenUtrecht) heeft een zestal voorstellen rondgestuurd die samen optellen tot een tegenbegroting; daarin brengt hij de bezuiniging op Sociaal terug tot 32,5 miljoen en ruimtelijk gaat die van 9 naar 30 miljoen euro, zonder de woningbouw te beïnvloeden. Hij vindt het opvallend op alternatieven te kunnen komen na doorzoeken. Daardoor wordt de verhouding veranderd. Hij vraagt of de PvdA bereid is daar kritisch naar te kijken. Hij neemt aan dat de PvdA niet onnodig wil bezuinigen op Sociaal.

1300

De heer Van der Zweth (PvdA) heeft de voorstellen van de heer Dijkstra nog niet gelezen. Hij zal dat nog doen. Hij benadrukt dat het niet zo gemakkelijk is als de heer Dijkstra nu voorstelt. Hij herhaalt zijn aanvankelijke inbreng. De visie die achter de Voorjaarsnota zit, steunt zijn fractie.

1310 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) merkt op dat wanneer hij een tegenbegroting wil maken zoals hij zich voorneemt dat volgend jaar te doen en dan ook de groei mee te nemen en te raken, zit dat hier niet in. Wanneer dan toch het groeitempo en de woningbouw worden ontzien, zou de PvdA dan bereid zijn om met zijn partij te kijken naar hoe die verhouding sociaal : ruimtelijk te switchen is, zonder effect op de woningbouw. Hij zou dat vinden passen bij de grondhouding van de PvdA.

1320 **De heer Van der Zweth** (PvdA) kijkt graag naar de voorstellen van EenUtrecht; hij kan niet reageren op de voorstellen omdat hij daarvan nog geen kennis heeft genomen. Hij vervolgt zijn bijdrage in zijn termijn.
Belangrijk is dat de gemeente niet onverkort alle bezuinigingen van het Rijk moet blijven inboeken. De bezuinigingen waarmee de gemeente te maken krijgt, noemt hij onverantwoord. Er gaan weer nieuwe bezuinigingen komen van het nieuwe Kabinet; wat hem betreft laat het stadsbestuur de impact en het risico daarvan zien op de begroting.

1330 Als het gaat om de begroting generiek was Utrecht vaak prudent; zijn fractie vindt het goed dat de Activa Reserve gaat worden gebruikt. Hij is het eens met voorgaande sprekers over dat de reserve gebruikt wordt. Hij is het eens met voorgaande sprekers over dat de analyse op de reserves meer zou moeten liggen. Hij was niet van mening dat de Activa Reserve gebruikt had moeten worden; het gat is er nu eenmaal. Maar dan had hij liever de analyse eerder gehad. Hij vraagt het college wanneer hij die analyse kan verwachten. Hij had die analyse liever eerder ontvangen dan bij de programmabegroting en dat de analyse te bespreken is los van de programmabegroting. Dit traject loopt vanuit de adviescommissie. Hij vraagt of de wethouder er een inkijk in kan geven.

1340 Met betrekking tot planningsoptimisme of reëel ramen merkt hij op dat de percentages op ruimte en mobiliteit gelijk worden gehouden en toegepast op andere programma's. Dat levert een bedrag op. Hij vindt dat heel erg goed. Dat hebben ook andere fracties gezegd. De vraag is hoe die bij ruimte en mobiliteit gelijk te houden zijn, wanneer die percentages zijn bedacht in een tijd waarin er nog niet zoveel last was van de arbeidmarkttekorten die er nu wel zijn. Hem werd uitgelegd dat achteraf toch blijkt dat de percentages kloppen. Gevoelsmatig vindt hij het niet kloppen. Hij vraagt de wethouder de raad de informatie op schrift te doen toekomen over de meerjarige ervaringsgegevens en dat er een trend is en dat die trend past bij de percentages. Hij wil voorkomen dat er lucht zit in het planningsoptimisme.

Met betrekking tot een derde en laatste punt op de inhoud (OZB) met een specifiek verzoek aan de wethouder, merkt hij op dat de OZB hoger uitvalt; hij blijft het college oproepen het goed te ramen. Wat hem betreft moet het bedrag dat binnenkomt via de bewoners uitgegeven worden. Wanneer dit te laag geraamd wordt dan wordt het niet uitgegeven en is dat niet goed uit te leggen.

1350 In de Voorjaarsnota is te zien dat de OZB hoger uitvalt door de OZB op niet-woningen. Tegelijkertijd is een incidenteel voordeel van de achterstanden van de BghU die hoger uitvallen voor particulieren (Woningen); en dat veroorzaakt een meevaller voor slechts één jaar. In de zienswijze van de BghU leest hij letterlijk de zin "De achterstanden gaan komende jaren er nog wel zijn en zullen de benodigde aandacht vergen van de organisatie van de BghU." Dus de incidentele meevaller van de BghU

zit niet in de Voorjaarsnota, wel in de jaarstukken, maar komt niet in de trend terug terwijl de zienswijze zegt dat er sprake is van een trend. In zijn beleving mist de raad daar geld en budget. Wanneer de wethouder hiermee hele rare dingen hoort, verneemt hij dat graag. Wat hem betreft slaat dit ergens op. Volgens hem zijn er dan nog wel wat wensen waarmee de raad iets zou kunnen; hij zal zijn collega's hierin dan met liefde meenemen.

1360 **Mevrouw Ramaker** (VVD) valt het op dat GroenLinks en D66 voorstellen doen om bij te sturen. Zij mist elke bijsturing door de PvdA. Zij vraagt wanneer de voorstellen komen van de PvdA.

De heer Van der Zweth (PvdA) antwoordt dat zijn fractie gaat kijken naar de bijzondere bijstand. Dat vraagt tijd en aandacht omdat het een groot bedrag is. Daarmee wil zijn fractie iets. Hij noemt in dit rijtje ook Pretty Woman - hij kan zich voorstellen dat het college over enige tijd de bezuiniging in het onderwijs kan laten landen; daarvoor is dan meer tijd nodig.

1370 Hij ziet onderbesteding in bepaalde subsidies, ook als het gaat om onder meer groene daken. Dat is een denkrichting. Zijn fractie zal ook kijken naar jongerenplekken en een budget waarover uit de schriftelijke vragen bleek dat dit niet benut is. Hij noemde zojuist de BghU die niet structureel in de boeken zit, waar die daar zo wel had moeten zitten. Hiermee heeft hij een inkijkje gegeven.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt of het allemaal wel sluitend is waarmee de PvdA zal komen.

De heer Van der Zweth (PvdA) antwoordt bevestigend en attendeert de VVD op de reputatie van zijn fractie.

Mevrouw Ramaker (VVD) verwacht van niet; zij heeft nog niet vernomen wat de PvdA concreet gaat doen.

1380 **De heer Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat de VVD in drie zinnen 40 miljoen euro uit de Voorjaarsnota sloopt; dan moet daar iets tegenover staan. Hij heeft de punten genoemd waarmee hij moeite heeft en hij noemt punten om die te dekken. Dan is het geheel weer sluitend. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) miste in de opsomming van de PvdA en merkt op dat er 10% bezuinigd wordt op dagondersteuning van kwetsbare Utrechters. Hij stelt zich voor dat de PvdA dat niet kan laten passeren.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt dat een terecht punt. Dit is heel pijnlijk. Hij deelt de zwaarte ervan. Het moet wel kunnen in de puzzel en er ligt al een gigantische. Hij kijkt graag mee als de heer Dijkstra voorstellen doet.

1390 **De heer Maas** (VOLT) complimenteert het college met de Voorjaarsnota. Hij bevestigt dat het geen prettige boodschap is. Dit leest hij en hij verneemt het volop om zich heen.

Waar het gaat om het doorlichten van de reserves, vraagt hij of de wethouder van plan is een echte wasstraat te gaan doen met de reserves zoals de accountant voorstelt. Of wordt het minder ambitieus? Wanneer krijgt de raad daarover informatie?

1400 Zijn fractie denkt dat het best een goed idee is om in het kader van reëel ramen het ingroeien naar de bezuinigingen de Activa Reserve deels op te heffen. Wat hij niet helemaal begrijpt is, waarom ervoor gekozen is om het restant van de Activa Reserve van 53,8 miljoen euro toe te voegen aan de algemene reserve en die te laten staan. Zijn fractie gaat voorstellen dit wel te benutten om zo een aantal voorstellen te kunnen financieren.

Gesproken is over solvabiliteit. Hij gaat er niet te diep op in. Hij is nog wel benieuwd naar wat de wethouder denkt over hoe de solvabiliteit in de komende jaren zich verder zal gaan ontwikkelen en of het denkbaar is dat de gemeente onder de 20% mag zakken. Hij krijgt hierop graag een reactie.

Zijn fractie is blij met de aandacht in de Voorjaarsnota voor reëel ramen. Zijns inziens is dit nog wel te voorzichtig. Hij ziet verschuivingen van middelen bij de Berap van gelden bij andere programma's. Zijn fractie vindt het moeilijk te begrijpen dat er in de programma's Wonen, Bereikbaarheid, Groene Leefomgeving en Erfgoed niet verder reëel geraamd kan worden. Hij vraagt hoe de lijn van ramen als consistente gemeentebrede lijn er uitziet. Hij is daar benieuwd naar.

Hij vraagt wat de wethouder vindt van wat gedaan kan worden om in de UBA de genoemde 6 miljoen euro kapitaallasten als taakstelling te gaan uitvoeren, bijvoorbeeld.

De heer Dijkstra sprak al over de enorme discrepantie tussen de bezuinigingen in het Sociaal Domein en in het fysieke domein; ook zijn fractie vindt dat erg onverstandig en zal voorstellen doen voor Samen voor Overvecht, Plan Einstein, taakstelling Beschermd Wonen, en het opvangen van maatregelen uit het hoofdlijnenakkoord op asiel en migratie. Zijn fractie zal dat doen met voorstellen uit UBA om de kosten anders te dekken. Hij zal voorstellen doen om de leges versneld kostendekkend te maken. Ook zijn fractie zal voorstellen doen voor het invoeren van gemakelijkheid-retributie en voor de verhoging van de toeristenbelasting en de genoemde Activa Reserve. De rest zal dan moeten komen uit een verhoging van de bezuinigingen op Ruimte maar ook nog uit de eigen organisatie.

Al vaker is gesproken over de financiële functie en de verbetering daarvan. Zijns inziens kan dat worden meegenomen in de reorganisatie onder het personeel; die moest toch al plaatsvinden vanwege de bezuinigingen. Het verbaast zijn fractie dat daarvoor al een bedrag van 1 miljoen is genoteerd. Zijn fractie dacht dat er nog geen plan lag. Hij vraagt daarop een toelichting.

De heer Snijder (Student & Starter) merkt op dat de bespreking van de Voorjaarsnota een belangrijk moment is voor de toekomst van de stad. Zijn fractie streeft naar een stad die innovatief is, openstaat voor nieuwkomers, en verbonden is met haar inwoners.

In de komende dagen zullen de vakcommissies de ideeën van zijn fractie verder bespreken en onderstrepen om jongeren te blijven ondersteunen. Hij spreekt in dit verband over onder meer het aanpakken van mentale gezondheidsproblemen en het bevorderen van gelijke kansen voor de eerste generatie studenten en MBO-ers.

Ondanks financiële uitdagingen pleit hij voor het blijven zoeken naar manieren om Utrecht levendig te houden en te blijven streven naar meer openbaar zwembad, uitbreiding van sportfaciliteiten, studentenhuizen met gedeelde voorzieningen en de verbeterde leefbaarheid op de Uithof.

Hij merkt op dat er voldoende is om bestuurlijk over te spreken. Hij is er over verheugd te zien dat hierover vandaag het gesprek is geopend.

Met betrekking tot de financiën vindt hij het enorm pijnlijk dat Utrecht niet alles behoudt zoals Utrecht dat aan het doen was. Toch gaat het college voor visie, gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat. Die blijven de prioriteiten. Het Utrechtse bestuur staat voor grote financiële uitdagingen, onder andere door lage inkomsten uit het Gemeentefonds. Op het gebied van financiën ziet zijn fractie zowel bij de gemeente als bij het Rijk een verantwoordelijkheid. De situatie door onvoldoende com-

pensatie en onzekerheid van het Rijk is wat zijn fractie betreft niet langer houdbaar. Zijn fractie hoopt dat het Rijk het nieuwe Kabinet, de urgentie ergens gaat erkennen en actie gaat ondernemen om de gemeente adequaat te compenseren.

Zijn fractie waardeert het werk van het college. Zijn fractie moedigt het college aan daarmee door te gaan en er een tandje bij te zetten.

Wat betreft de bezuinigingen en de lokale heffingen blijft het een zoektocht hoe ervoor te zorgen dat er een evenwicht gevonden wordt tussen de noodzakelijke inkomsten en de lasten voor de inwoners, zoals voor starters met een kleine portemonnee.

1460 Voor wat betreft de OZB begrijpt zijn fractie de keuze van het college; zijn fractie had aan de ene kant graag gezien dat de knop verder was aangedraaid. Aan de andere kant moet er ook rekening gehouden worden met de impact op starters met een kleine portemonnee. Die hebben de afgelopen jaren al een behoorlijk aantal verhogingen meegemaakt. Hij vindt dat problematisch en een dilemma waarmee het stadsbestuur te maken krijgt.

Hij juicht de verhoging van de toeristenbelasting toe; vorig jaar was sprake van een meevaller. Zijn fractie gelooft dat er meer potentieel in zit. Hij vraagt om die reden de wethouder te kijken naar de verhoging van de toeristenbelasting richting de toekomst. Dat kan een waardevolle bijdrage zijn aan de financiële druk. Daarvoor zou

1470 zijn fractie wel graag eerst onderzoek naar de voor- en de nadelen willen hebben. Hij vraagt of de wethouder de analyse kan leveren van het effect van de verhoging die nu doorgevoerd wordt; wat doet het behalve extra inkomsten?

Met betrekking tot de reserves en het weerstandsvermogen is zijn fractie blij dat de reserves die zijn opgebouwd nu in te zetten zijn voor moeilijke tijden.

De heer Claassen (GroenLinks) gaat in op de verhoging van de toeristenbelasting en het onderzoek naar de voor- en nadelen. Het voordeel is hem volstrekt duidelijk. Hij vraagt welke nadelen de heer Snijder zou willen onderzoeken en welke voordelen behalve meer inkomsten hij aan de verhoging van de toeristenbelasting ziet.

1480 **De heer Snijder** (Student & Starter) begrijpt de vraag van GroenLinks; hij stelt zich voor dat GroenLinks wel kan bedenken dat het ook iets oplevert voor de lokale economie.

De heer Claassen (GroenLinks) gaat ervan uit dat heer Snijder niet bedoelt het ontstaan van piekdruk in onder meer de Utrechtse parken. Het zou kunnen zijn dat daardoor een minder snelle groei ontstaat van het aantal toeristen. Hij vraagt of de heer Snijder dat negatief zou vinden.

De heer Snijder (Student & Starter) zet uiteen dat aan de ene kant minder toeristen positief is als het gaat om de druk op de stad, maar dat het aan de andere kant ook iets kan opleveren voor de stad.

1490 **De heer Claassen** (GroenLinks) vraagt wat het kan opleveren in een stad waar de groei van het aantal toeristen zichtbaar is.

De heer Snijder (Student & Starter) ziet voordelen aan het gegeven dat toeristen naar de stad komen. Hij is benieuwd te vernemen of de wethouder een analyse kan geven van of iets waaruit meer inzicht komt over wat toeristen de stad opleveren of wat toeristen de stad kosten. Hij vindt dat de raad daarover weinig duidelijkheid heeft.

De heer Peters (D66) vraagt of de heer Snijder ook ziet dat het ongebreideld verhogen van de toeristenbelasting een buitengewoon asociale maatregel zou zijn; alle mensen buiten Utrecht die een laag inkomen hebben, gespaard hebben om een dagje naar de stad Utrecht te komen, het bezoek aan de stad onbetaalbaar zien

- 1500 worden voor hen; dat Utrecht alleen nog maar een stad aan het worden is voor rijke toeristen. Hij vraagt of Student & Starter dat ook ziet.
- De heer Snijder** (Student & Starter) legt de vraag voor hoe heftig de ingreep daadwerkelijk is voor deze groep mensen. Het beeld van onbetaalbaar is in de werkelijkheid zijns inziens niet zo extreem als D66 nu doet voorkomen.
- De heer Peters** (D66) licht toe een medestander te zoeken in Student & Starter. Dit is vergelijkbaar met festivalkaartjes die steeds verhoogd worden. Op een gegeven moment worden de kaartjes heel erg duur. Wanneer de toeristenbelasting steeds verhoogd wordt, en de consumpties ook steeds duurder worden, wordt het meer en meer onbetaalbaar voor steeds grotere groepen mensen. Wat hem betreft hebben de
- 1510 volksvertegenwoordigers de plicht mensen te laten zien hoe mooi Utrecht is.
- De heer Snijder** (Student & Starter) is het daarmee niet oneens. De andere maatregelen die de heer Peters noemt, vindt zijn fractie veel verdergaand en meer impact hebben voor jonge Utrechters, dan het voorstel van de toeristenbelasting. Voor hem valt dit net anders.
- De heer Peters** (D66) raadt de heer Snijder aan om met studenten uit andere steden in gesprek te gaan die ook graag een keer een overnachting willen meemaken in Utrecht. Ook voor die studenten zou Student & Starter er moeten zijn, denkt hij zich in.
- De heer Snijder** (Student & Starter) prijst zich gelukkig met de kennis aan veel
- 1520 andere studenten en heel veel jonge mensen uit andere steden; hij denkt niet dat zij er wakker van gaan liggen wanneer zij de nacht die niet kunnen overnachten. Er zijn heel veel bezoekers die hier alleen komen voor een dagfestival of voor een dag activiteit. Dan worden zij niet geraakt met een verhoging van de toeristenbelasting.
- De heer Van Steeg** (CDA) vraagt of Student & Starter een voorstel gaat doen voor het genoemde onderzoek. Hij merkt dat er sympathie is voor de verhoging van de toeristenbelasting.
- De heer Snijder** (Student & Starter) vindt wat er nu ligt prima. Het gaat hem er meer om dat nu dit is ingezet en dat het voor zijn fractie onduidelijk is wat de baten en lasten zijn van de invoering hiervan, hij graag zou willen weten wat het college
- 1530 hierover denkt.
- De heer Van Steeg** (CDA) merkt op dat dan de vraag overblijft of Student & Starter van mening is dat dit de juiste keuze is en of Student & Starter mogelijkheden ziet om de toeristenbelasting te verhogen; waarop baseert Student & Starter die maatregel? Wat is voor Student & Starter een ideaal percentage?
- De heer Snijder** (Student & Starter) licht toe dat dit een van de knoppen is waaraan te draaien is om tot een sluitende begroting te komen. Hij vindt dat geen verkeerde optie. Het gaat hem er meer om, naar de toekomst kijkend, als raad weloverwogen te kunnen bepalen of de maatregel noodzakelijk is of niet.
- De heer Van Steeg** (CDA) merkt op dat tegelijkertijd Student & Starter zegt dat dit
- 1540 een goede keuze is op dit moment. Wil de fractie van Student & Starter nog onderzoeken of de toeristenbelasting nog verder omhoog kan? Waarom zet Student & Starter niet een aantal extra stappen op dit vlak?
- De heer Snijder** (Student & Starter) antwoordt dat zijn fractie ook de nadelen ervan kan zien. Hij probeert een voor- en nadelenverhaal neer te zetten zonder volledig duidelijk te hebben wat nu voor de toekomst het beste is.
- De heer Van der Graaf** (ChristenUnie) vraagt Student & Starter, nu duidelijk is geworden uit onderzoek dat Utrecht de meest geliefde stad is onder de Nederlandse bevolking, of dit moment het juiste is om wel degelijk aan de knop van de toeristen-

belasting te draaien en dat de toeristen niet zal afschrikken omdat Utrecht
ongelooflijk populair is.

De heer Snijder (Student & Starter) legt de vraag voor aan de wethouder het voor- en nadelenverhaal aan de raad te presenteren, een analyse van wat dat concreet doet met de stad.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) wacht dat rustig af. Hij concludeert dat Student & Starter daar positief naar wil kijken en dat hij samen met Student & Starter daarin kan optrekken. Mogelijk is een aantal pijnlijke zaken terug te draaien en kunnen Student & Starter en de ChristenUnie daar samen naar kijken.

De heer Snijder (Student & Starter) vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met in te gaan op de reserves. Zijn fractie is blij dat die reserves zijn opgebouwd en dat die in de komende jaren worden ingezet. Daarvoor zijn ze bedoeld. Hij merkt op dat het onderzoek daar naar lang op zich laat wachten. Zijn partij heeft proberen te kijken naar de reserves; daar was geen beginnen aan.

Uit de analyse blijkt dat de kredieten vaak worden aangevraagd zonder een realistische planning. Hoewel sommige programma's rekening houden met plannings-optimisme, ontbreekt een gemeentebrede consistente aanpak. Zijn fractie vindt dat problematisch. Hij vraagt het college hoe dat concreet is aan te pakken en hoe de raad daar goed bij te betrekken.

Met betrekking tot de financiële functie is zijn fractie blij met de versterking die in aantocht is. Hij sluit zich volledig aan bij de vraag van VOLT hierover. Het gaat hem erom dat nu al te zien is dat er 1 miljoen euro is vastgelegd in de Voorjaarsnota; zijn fractie vraagt naar de herkomst van dat geld.

Voor zijn fractie is vooral de verhoging van de sporttarieven pijnlijk en de bezuinigingen op de evenementensector, de Nachtcultuur, de amateurkunst. Hij hoort al voorstellen om daar meer naar te gaan kijken en zijn fractie denkt graag mee met andere partijen. Ook zijn fractie zal zoeken naar alternatieve financieringsbronnen, zoals de leges en de laadpalen. Zijn fractie vindt het onverstandig dat de leges voor evenementen en de horeca zijn verhoogd; dat treft niet alleen kleine en nieuwe evenementen, maar ook de diversiteit en levendigheid in de stad. Het heeft ook gevolgen voor de lokale ondernemers. Zijn fractie maakt zich zorgen over de terughoudendheid om nieuwe initiatieven te starten of beleid te intensiveren. Nieuwe initiatieven hoeven niet per se negatief te zijn voor de financiën; ze kunnen bijdragen aan innovatie en economische groei. Innovatie is goed te gebruiken bij hervormingen. De hervormingen die nu plaatsvinden zijn wat hem betreft essentieel. Hij is benieuwd naar hoe de wethouder kijkt naar de balans tussen innovatie en de mens.

Utrecht staat voor grote uitdagingen. Zijn fractie is vastberaden die te doorstaan. Zijn fractie spreekt waardering uit naar alle inwoners die zich inzetten om het beste uit Utrecht te halen. Vertrouwen vormt de basis voor het handelen; daarom spreekt hij zijn waardering uit voor de blijvende investering in de stad en in haar inwoners. Hij vindt het een prestatie op zichzelf om een sluitende Voorjaarsnota te realiseren. Hij vindt dat dat gezegd mag worden; het blijft mensenwerk om dit voor elkaar te krijgen.

Zijn fractie hoopt dat de maatregelen uit de Voorjaarsnota de noodzakelijke steun bieden. Met een paar kleine aanpassingen vanuit zijn fractie zou de nota wellicht beter kunnen maken. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) stelt vast dat de raad een forse opgave op zijn bord heeft liggen: gezamenlijk proberen te komen tot een sluitende begroting.

Voldoende is gezegd over waar de tekorten vandaan komen. Het Rijk heeft hier een aandeel in maar er is ook werk aan de winkel in de eigen financiële organisatie. Ook dat moet gezegd.

Voor zijn fractie zijn twee dingen het allerbelangrijkst, bij de behandeling van de Voorjaarsnota in de komende twee weken: (1) doe het samen met de stad en gebruik waar het kan de kracht van de samenleving. (2) ontzie de meest kwetsbaren in Utrecht. Hij ziet dat het college zijn verantwoordelijkheid neemt. Het college snijdt in zijn eigen ambities en probeert de lasten eerlijk te verdelen. Het college doet wat nodig is, hoe pijnlijk dat ook is.

Hij ziet dat op een aantal punten kwetsbaren wel degelijk worden geraakt: de inzet op de vechtscheidingen waar kinderen en jongeren verschrikkelijke gevolgen van kunnen ondervinden, wordt versneld afgebouwd - dat wordt voorgesteld. Dit krijgt zo

nooit de kans om fatsoenlijk te starten en op gang te komen. Met betrekking tot de voorgestelde bezuinigingen op de bijzondere bijstand is zijn fractie geschrokken van het voornemen te bezuinigen op Pretty Woman - een veilige plek voor jongeren die met kwetsbare vragen zitten. Over deze punten en op nog een aantal andere zal zijn fractie in de vakcommissies terugkomen.

De punten die zijn fractie in deze commissie wil maken zijn:

Hoe kijkt het college terug op dit proces, samen met de stad. Hij begrijpt dat participatie over de Voorjaarsnota ingewikkeld is; tegelijkertijd ziet hij de vele brieven in de mailbox. De Voorjaarsnota leeft in de stad. Ook de raad weet al een paar maanden dat deze opgave eraan zat te komen. Zijn fractie wil dit zoveel mogelijk samen met de stad doen. Op welke manier heeft de wethouder dat gedaan hoe kijkt ze daarop terug en wat had daarin beter gekund?

Juist bij financiële stukken is het voor de raad belangrijk dat de raad weet waarover hij over besluit. De bespreking van de Voorjaarsnota zou primair moeten gaan over de uitgangspunten van het volgende begrotingsjaar. Tegelijkertijd ziet hij dat er beslispunten in zitten over het huidige jaar; hij vraagt waarom daarvoor gekozen is. Waarom is dit niet te splitsen? Dat zou het debat ten goede komen wat zijn fractie betreft.

Ook als het gaat om de hervormingen is het van belang dat de raad goed in positie blijft. Er ligt nogal een opgave waarop nu weinig zicht is. Op welke manier is het college voornemens de raad daarvan op de hoogte te houden? Kan de wethouder de raad daarin in positie te brengen?

Ruim 1 miljoen euro is begroot voor het versterken van de financiële positie van de organisatie. Hij heeft gezien hoe het mis kan gaan wanneer dit niet goed op orde is. Aan de andere kant is 1 miljoen euro ongelooflijk veel geld om een fatsoenlijk meer ogenprincipe op orde te krijgen. Hij vraagt hoe het geld besteed gaat worden en wanneer komt het Verbeterplan naar de raad dat is toegezegd.

Met betrekking tot het planningsoptimisme vindt hij het goed nieuws dat het college reëel gaat ramen om daarmee kansen te zien om geld te besparen. Tegelijkertijd voelt het voor zijn fractie dubbel; partijen in de raad roepen dit al jaren. Nu lijkt het opeens te kunnen en veel op te leveren. Dit roept bij zijn fractie veel vragen op over wat het in de praktijk betekent; hoe dit nader uit te werken? Wordt de raad daarover op de hoogte gehouden?

De voorzitter stelt vast dat BIJ1 niet aanwezig is.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) heeft vijf punten en vijf vragen aan de wethouder en mogelijk ook aan zijn collega's.

Het bevreemdt hem dat in de afgelopen weken mistig wordt gedaan over de omvang van de bezuinigingen in het bredere Sociaal Domein. Hij betreurt dat. In deze Voorjaarsnota komt hij een bedrag tegen van orde grootte 19 miljoen euro. Vorig jaar is 5,9 miljoen euro structureel bezuinigd op sociaal. In een apart traject (de raadsbrief van maart) hervormingen Sociaal Domein, zit er ook nog 10,1 miljoen in. Wanneer hij alles optelt komt hij uit op 35 miljoen. Dat is nog niet alles. De vraag ligt hoger en de bevolking neemt toe; de impact en de omvang van de bezuiniging op Sociaal zijn groter dan gesuggereerd wordt. Hij vindt dat dit op een oneigenlijke manier verstopt wordt op drie à vier plaatsen. Hij ziet graag dat het college die volle impact pakt; hij legt de vraag voor waarom dit zo gedaan is. Waarom is niet heel helder aan de voorkant duidelijker voor de raad en voor de stad aangegeven dat de totale impact 35 miljoen euro structureel is ten opzichte van 2023.

Het valt zijn fractie op dat de gemeente Utrecht nog steeds aan het sparen is ondanks het aanspreken van veel reserves. De schuldquote komt bij lange na niet in de buurt van de 130%. De solvabiliteit blijft ook nog steken boven de 20. Het weerstandsvermogen gaat in 2025 naar 1,2, dus omhoog. Hij vindt het moeilijk te begrijpen dat in zekere zin de gemeente nog een beetje spaart, terwijl hij zich kan voorstellen dat de gemeente best een beetje in het rood mag zakken in deze tijd. Hij vraagt de reflectie van de wethouder.

Hij herhaalt zijn vraag die hij al eerder in een interruptiedebat stelde: Waarom wordt vier keer meer bezuinigd op het Sociaal Domein dan op het Ruimtelijk Domein/het onderhoud. Hij formuleert zijn vraag anders: is ook dieper gezocht naar hoe meer te bezuinigen is op ruimtelijk? Hij noemt het voorbeeld van de werfkelders; de innovatie kan in 30 jaar maar technisch kan het ook in 60 jaar. Dat zou 200.000 euro exploitatie opleveren op jaarbasis. Hij kan zich dat niet voorstellen. Hij vindt dat antwoord onbegrijpelijk. Het Riool idem dito; op de vragen over de techniek kreeg hij antwoorden waaruit hij begrijpt dat de ambtenaren er aan werken om te zien of de levensduur uit te breiden is naar langer dan 70 jaar, mogelijk richting 100 jaar. Dan is grosso modo uit te komen op 4,5,6 miljoen euro die te besparen zijn. Hij legt de vraag voor of dit naar voren getrokken had kunnen worden of de raad niet beter zicht had kunnen krijgen op dit soort besparingen. Hij weet wat dan gezegd gaat worden: dan moet de rioolheffing naar beneden, dat is dan te compenseren met de OZB. Dat maakt voor woningeigenaren niet veel uit en dan pakt de gemeente de winst terug. Hij vraagt hoe het kan dat daarop niet dieper is gezocht met mogelijk ook een evenwichtiger verhouding.

Hij vraagt of het college een analyse heeft gemaakt van hoe uitgekomen wordt met een realistischer groeitempo dan de 3000 woningen. Nu houdt het college vast aan het RSU-scenario, aan het Coalitieakkoord. Hij vraagt wat een iets lager aantal woningen betekent; hij vraagt of dat geanalyseerd is. Hij noemt als lager aantal 2000 of 2500.

Waar het gaat over de opbrengsten zou de toeristenbelasting op Amsterdams peil te brengen zijn, zoals VOLT - in zijn beleving - mooi zei. Dat levert 3,75 miljoen euro op. Hij vraagt de wethouder hoe het mogelijk is; de eerste 2,5% steekt de gemeente in de toeristensector; hij vraagt of dat nodig is. Waarom niet doortrekken naar twaalf maal; dat levert opnieuw 1,8 – 5 miljoen op. Samen 3,75 miljoen. Hij vindt dat een fors bedrag. Hij vraagt hoe die afweging gemaakt is. Hetzelfde geldt ook voor het optrekken van de leges. Wanneer dat gedaan wordt voor een groot deel levert dat

ook weer 2 miljoen euro op. Dan pakt hij hier bijna 6 miljoen euro in één keer. Hij vraagt of er een analyse is gemaakt.

De heer Van der Zweth (PvdA) begrijpt dat de knop van de toeristenbelasting iets oplevert. Hij verwacht dat dat toeristensector niet veel schaadt en dat dat een goede manier is om een ingewikkelde puzzel te leggen. Hij vraagt of de heer Dijkstra het met hem eens is dat een verhoging van 7 naar 10% wel een stijging is van 40% netto. De heer Dijkstra doet het voorkomen alsof er kansen blijven liggen, maar er wordt hier wel behoorlijk wat voorgesteld. Hij verwacht dat heer Dijkstra dat ook ziet.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt bevestigend en vindt het heel goed. Hij is blij dat ook aan die knop gedraaid is. Wat hem betreft gaat Utrecht naar Amsterdams peil. Hij kan daarvoor geen tegenargument verzinnen. Hij is benieuwd naar de reactie van de wethouder.

De heer Peters (D66) merkt op dat in Amsterdam een actief ontmoedigingsbeleid gevoerd wordt van toerisme omdat daar overlast is. Om die reden de hoge toeristenbelasting. Hij vraagt of de heer Dijkstra de toeristen wil weren uit Utrecht.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) laat het woord “weren” aan D66. Hij vindt dat absurd. Hij stelt geen 10, 20, 30% verhoging voor. Amsterdam doet dat niet alleen vanwege de overlast. Amsterdam doet dat ook om een grens te trekken aan het toerisme omdat er ook teveel toerisme kan zijn.

In Utrecht is een stijgende lijn te zien. Hij denkt ook dat Utrecht het voor moet zijn. Daarom is hij er niet op tegen om Amsterdam te volgen. Hij pleit ervoor te voorkomen Amsterdamse toestanden te krijgen.

De heer Peters (D66) vindt dat heer Dijkstra hierover gemakkelijk praat. Wat zou de sector hiervan vinden? Hij vindt de verhoging van de toeristenbelasting een ontmoediging. Het gaat om 10 euro of 12 euro extra op een hotelkamer van 100 euro. Daarmee worden alle banen geraakt in de hotellerie, in de horeca in den brede. Hij vraagt wat heer Dijkstra precies wil.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) merkt op dat wanneer de gemeente Utrecht niet 35 miljoen euro moet bezuinigen op Sociaal, wat hem betreft de toeristenbelasting naar beneden mag. Maar met een bezuiniging van 35 miljoen structureel, heeft de gemeente Utrecht de luxe niet. Dan ontkomt Utrecht niet aan vervelende maatregelen. Dan kiest zijn fractie liever hiervoor dan te bezuinigen op de hele waslijst van activiteiten en organisaties in het Sociaal Domein. Dat is een keuze.

De heer Peters (D66) merkt op dat mensen een baan nodig hebben om niet overgeleverd te zijn aan regelingen in het Sociaal Domein. Wanneer hotels omvallen, hebben mensen recht op bijstand; die komen dan in het Sociaal Domein terecht waar de kosten dan nog verder oplopen. Utrecht heeft een bloeiende economie nodig en veel banen om ervoor te zorgen dat Utrecht minder uitgaven heeft op het Sociaal Domein.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) merkt op dat D66 net als EenUtrecht weet dat het uitstekend gaat met de economie in Utrecht en dat de boel niet omvalt met 2,5% extra toeristenbelasting. Hij bestrijdt het beeld dat D66 schetst van de impact die het zou hebben. Zijn fractie kiest voor het behoud van een aantal uitgaven in het Sociaal Domein en dan een klein beetje ten koste van de toeristensector.

Hij rondt zijn bijdrage af met te verwijzen naar een zestal amendementen die hij vanmiddag heeft rondgestuurd. Hij heeft zijn wensen geclusterd in zes pakketten. Wanneer de raad meestemt in die zes pakketten, zal een kleine 50 miljoen euro omgeboogen worden. Zijn fractie verlegt 49,957 miljoen euro waarop dan niet wordt bezuinigd. Zijn fractie heeft ongeveer voor honderd miljoen euro aan dekking gevonden. Ook als de helft klopt, komt zijn berekening precies uit. Daarin valt iets te shoppen voor de

raad; hij nodigt de raadsleden uit dat te doen. Hij hoopt dat een van de zes amendementen de eindstreep haalt; hij gunt dat de stad.

Mevrouw Ramaker (VVD) begrijpt dat het zes afzonderlijke pakketten zijn en dat het niet een bouwpakket is; zij vraagt of hiervan één bouwpakket te maken is.

1750 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) antwoordt dat die er ook komt. Er komt één groot pakket. Hij verwacht dat die wordt weggestemd in de raad. Er zal een amendement ingediend worden waarin de complete 50 miljoen euro zit. Hij zal hem rondsturen voor de vorm. De zes pakketten tellen op; er zit geen overlap in.

De voorzitter deelt mee dat Stadsbelang Utrecht geen onderdeel uitmaakt van de vergadering. Utrecht Solidair is niet aanwezig. UtrechtNu is niet aanwezig.

De heer Paalman (HORIZON) merkt op dat de stad ongelooflijk veel wil. Hij stelt dat Utrecht een stad van ambitie is. Op dit moment heeft Utrecht niet het geld om alle ambities waar te maken. Zowel bij geld uitgeven als bij geld niet uitgeven moeten lastige keuzes gemaakt worden. Het raakt goede ideeën, organisaties, mensen.

1760 In de aankomende dagen zal zijn fractie in de commissievergaderingen voorstellen doen. Er is een aantal bezuinigingen waarvoor zijn fractie liever andere keuzes maakt. Centraal staat de stad van vandaag, van morgen en van de toekomst. Voor zijn fractie zijn er een aantal prioriteiten.

Hij noemt de wooncrisis. Ook nieuw talent verdwijnt uit de stad om elders betaalbare woningen te vinden. Om de wooncrisis te beslechten moet gebouwd worden. Als het aan HORIZON ligt bouwt de stad op elke parkeerplek 10 tiny houses op elkaar; hij schetst daarmee eerder de ernst van de crisis dan dat hij daarmee een reëel voorstel doet. Zijn fractie zal voorstellen niet te bezuinigen op het bouwen van huizen voor senioren. Juist daar staakt de doorstroom.

1770 Bovendien moet zijns inziens de stad mobiel blijven. Hij noemt de voordelen van de mobiliteit die mogelijk is in de stad. Een stad zonder mobiliteit staat letterlijk stil. Een enkele bezuiniging zal niet catastrofaal zijn; wel moet het stadsbestuur uiterst kritisch blijven. Zijn fractie zal voorstellen doen om de mobiliteit zoveel mogelijk te ontzien in deze bezuinigingsronde.

1780 De bezuiniging op de nachtsector is een keuze die zijn fractie niet wil maken. Hij merkt op dat het nachtleven in Utrecht treurig is. Utrecht is in dit opzicht nog niet de stad van de toekomst. Utrecht heeft de allure van een wereldstad maar het nachtleven van een dorpje. Zijn fractie wil daar juist in investeren in plaats van bezuinigen. Ook daarvoor zal zijn fractie een voorstel doen. Hij merkt op dat het niet veel geld kost om hierop stappen te zetten.

Bezuinigen die de raad wil tegenhouden moet de raad ook kunnen bekostigen. De bezuinigingen die zijn fractie wil terugdraaien bedragen ongeveer 700.000 euro. Zijn fractie zal die dan ergens anders moeten vinden.

Omdat zijn voorstellen slechts om een gering bedrag gaan, probeert hij die op meerdere plekken te zoeken. Zijn fractie brengt de voorstellen in, in de vakcommissies.

1790 Er zijn ook nog andere knoppen waaraan te draaien is: de inkomsten. Zijn fractie zal voorstellen doen om parkeertarieven in het Utrechtse centrum verder te verhogen. In de stad van de toekomst zet de automobilist zijn auto niet meer op het Janskerkhof, maar gebruikt de automobilist het openbaar vervoer of de fiets.

Zijn fractie vindt het ook niet ondenkbaar om de toeristenbelasting een procentje omhoog te draaien.

HORIZON zal een voorstel doen om het percentage externen in het IT domein te verlagen. Utrecht moet zich klaarstomen voor de toekomst en kan daarom niet steeds terugvallen op duur ingehuurd personeel. De grote firma's worden daar beter van; die zetten het afgestudeerden voor de hoofdprijs neer bij de gemeente.

Werken voor Utrecht is een eer. Met die boodschap moet de gemeente haar eigen IT-sterrenteam gaan aanleggen. Dat scheelt op de lange termijn veel geld.

1800 Hij ziet uit naar het commissiedebat van de aankomende dagen; zijn fractie zal bij elke commissie aanwezig zijn om haar geluid laten horen. Dat geluid staat voor een blik op de toekomst die aan de horizon gloort. Bezuinigingen van nu moeten geen blijvend schadelijk effect hebben op de stad. Hij herhaalt de ambities van zijn fractie.

De voorzitter schorst de vergadering voor 15 minuten.

De beantwoording

Wethouder Schilderman dankt de raad voor het interessante en levendige debat.

1810 Zij bevestigt dat dit een hele stevige Voorjaarsnota is met veel impact op de inwoners van de stad. Door de bezuiniging van het Rijk moet de gemeente scherpe keuzes maken. Die keuzes zijn erg ingrijpend. Ze zijn ook belangrijk om financieel gezond te blijven. Het gemeentebestuur heeft niet de luxe om de problemen vooruit te schuiven. Daarom vindt zij het goed om vandaag te praten over de oplossingen en maatregelen die zijn voorgesteld en de ideeën die de raad daarbij heeft.

Voorafgaand aan haar inhoudelijke beantwoording merkt zij op dat zij hele interessante ideeën heeft gehoord over amendementen; zij is daar super benieuwd naar.

Wanneer de raad een leuke reactie wil van het college, helpt het om ze tijdig te delen met het college. Dat is aan de commissie.

1820 De wethouder hoort heel veel terechte opmerkingen gemaakt en hele terechte vragen gesteld. Zij merkt ook dat er een grens is aan de hoeveelheid die het college aan de ambtelijke ondersteuning kan vragen. Het kan niet allemaal tegelijk en het kan niet allemaal meteen.

Zij begint haar beantwoording met in te gaan op de inbreng van DENK. Die vroeg of het college bereid zou zijn de bezuinigingen op de Inclusieaanpak, de gemeentelijke parkeertarieven en het prostitutiebeleid terug te draaien. Het college is dat in principe niet. Het college heeft hiermee zijn voorstel gedaan. Het is nu aan de raad om te besluiten of hij het daarmee eens is of dat hij dat anders ziet. De wethouder attendeert op de UBA-lijst in dit verband. De commissie heeft vele andere opties genoemd om daar andere keuzes te maken. Zij ziet die andere opties graag tegemoet voor het slotdebat.

1830 De VVD stelde vragen over de ActivaReserve. Meerdere van de commissieleden gingen daarop in. De wethouder bevestigt dat het college geld uit de reserve haalt; dat doet het college omdat het op dit moment op korte termijn geld daarvoor nodig heeft. Daar staat in het geval van Activa Reserve tegenover dat de zaken die gedekt worden uit de Activa Reserve, reëel zijn. Die komen daarmee ook structureel terug in de begroting. Dit is een andere manier om dit te doen om op de korte termijn geld vrij te spelen. Het is aan de raad om daarvan iets te vinden.

De VVD sprak over de afschrijvingstermijn en benoemde daarbij specifiek het Berlijnplein. De huidige nota WAVA (Waarderen, Activeren en Afschrijven van Vaste

1840 Activa) maakt het al wel mogelijk beredeneerd af te wijken van de

afschrijvingstermijn. Dat maakt dat dit voorstel wel binnen het huidige beleid past. Zij begrijpt dat de VVD een breder gesprek wil hebben over die nota. Het college ziet dat voor zich in het vierde kwartaal. Zij schetst de procedure vooraf. Hierover zal ook gesproken worden in de adviescommissie.

Mevrouw Ramaker (VVD) gaat terug naar de Reserve Activa. Zij stelde vragen over de truc voor de toekomst, voor over 40 jaar. Zij vraagt naar de financiële consequenties voor de toekomst met het leegtrekken van de Reserve Activa.

1850 **Wethouder Schilderman** zet uiteen dat de financiële consequentie is dat niet meer gewerkt wordt met een fondsensysteem waarin gezegd wordt de mogelijkheden te geven de kosten die in de toekomst gemaakt worden te dekken uit de reserve. Daar staat tegenover dat die zaken geactiveerd worden op de begroting. Daar komt de structurele last vandaan. Het college kan dezelfde zaken doen, maar nu worden ze gedekt uit het geactiveerde bedrag in de begroting. Daarom staat die er structureel in.

Mevrouw Ramaker (VVD) begrijpt de techniek. Zij begrijpt dat wanneer in de toekomst een grote investering gedaan moet worden, die meteen op de exploitatie gaat drukken omdat niets gereserveerd is.

1860 **Wethouder Schilderman** antwoordt bevestigend; de Activa Reserve werd vaker gebruikt voor de kleinere zaken; de grote investeringen activeert het college al jarenlang.

De VVD vroeg ook of alle mogelijkheden voor de verhoging van de OZB onderzocht zijn. De wethouder zet uiteen dat deze Voorjaarsnota een mix is van bezuinigingen, maar ook opbrengstenverhogingen. Wanneer partijen die opbrengstenverhogingen niet meer wil, zijn er ook andere bezuinigingen die in de plaats zouden kunnen komen van deze opbrengstenverhoging. Dat stelt het college niet voor. Het college is van mening dat die dan te veel gaat inboeten op de ambities die het stadsbestuur heeft en dat daarmee ook maatregelen die de inwoners raken. Daarom vindt het college het reëel hierin een opbrengstenverhoging te hebben. Dat kan anders. Dat is een keus.

1870 **Mevrouw Ramaker** (VVD) vraagt of de wethouder weleens overwogen heeft ook te kijken naar varend vastgoed; om woonboten te belasten met OZB.

Wethouder Schilderman antwoordt hiermee overvraagd te zijn; zij zal deze vraag oppakken in de tweede termijn.

De VVD bracht in dat het Rijk met 17 miljoen euro over de brug komt; hoe daarmee het financiële plaatje er anders uit ziet? De wethouder licht toe dat dit was opgenomen als een risico reservering in de Voorjaarsnota; die valt daar direct tegen weg. Wanneer een oplossing voor het ravijnjaar gevonden wordt van meer dan de opschalingkorting, is afgesproken dat de OZB-verhoging de eerste is waar naar gekeken wordt om die te verlagen. Dan zou er iets met Prinsjesdag moeten komen. De wethouder is heel benieuwd of dat gaat gebeuren.

1880 **Mevrouw Ramaker** (VVD) begrijpt dat wanneer dit iets anders is dan opschalingkorting, de knop van de OZB omlaag gaat; zij vraagt of de wethouder haar kan helpen met wat iets anders is dan de opschalingkorting; waar denkt de wethouder aan?

Wethouder Schilderman antwoordt met de accresverhoging; daarin zou meer te doen zijn. Op dit moment heeft het Kabinet aangegeven om alleen de opschalingkorting en niet de rest van het ravijn op te lossen. Wanneer het nieuwe Kabinet aangeeft het tekort dat veroorzaakt is bij de gemeenten op te lossen, kan het daaraan verminderd worden.

- 1890 De VVD noemt de bezuiniging op het ambtelijk apparaat als maatregel. De wethouder kan zich dat voorstellen. Die maken ook onderdeel uit van de hervormingsbezuinigingen. Dat is wel degelijk onderdeel van de aanpak. Altijd moet gezocht worden hoe dat zoveel mogelijk is in te zetten om ook inefficiënties tegen te gaan in de eigen organisatie.
- De VVD vroeg ook naar transparantie in de Voorjaarsnota; of meer gewerkt kan worden met tabellen en cijfers in plaats van met beschrijvingen. Het college had zijn best gedaan er goede tabellen en goede beschrijvingen in op te nemen. Het lijkt haar goed daar gezamenlijk naar te kijken; is dit de juiste vorm? De VVD gaf aan dat op één onderdeel (punt 13 uit de tabel op pagina 18) een dekkingstuk staat. De reden om dit te doen, is het uitgangspunt om te proberen tegenvallers op te lossen in het eigen programma. In dit geval was dat mogelijk omdat er ook extra inkomsten waren. Die waren zo met elkaar verweven dat het het college logisch leek om het in onderlinge samenhang te laten zien. Dit kwam het college tegen aan zowel de kant van de mee- als aan de kant van de tegenvallers. Misschien moet hierover gesproken worden om na te gaan of dit helder was. Dit was het idee.
- De VVD suggereerde om met de indexering op de nullijn te gaan zitten; de wethouder bevestigt dat dit een pijnlijke maatregel is. De raad kan die maatregel heroverwegen. Dat betekent wel dat het college iets meer aan het stuur zit. Dan ziet het college de impact daarvan meer. Dat is een afweging.
- 1910 De VVD riep op de broekriem aan te trekken; hierover is in het debat al veel gewisseld. Het college heeft de idee dat te hebben gedaan door de sterkste schouders het meest te belasten in de opbrengstenverhogingen en door aan de andere kant te bezien hoe zo gericht mogelijk naar bezuinigingen te kijken is. Zij refereert aan de inbreng van het CDA in het debat; dat er een heel aantal zaken komt in 2026. Dat komt doordat het ravijn in 2026 is. Zo is het per definitie logisch dat de maatregelen daar worden getroffen. Daar zijn maatregelen voor neergelegd. Wanneer het college het had doorgeschoven, was een gat gevallen. Zij merkt op dat de raad eerder heeft gevraagd een gat te laten vallen; zij refereert aan de eerste programmabegroting die zij aan de raad presenteerde. Het college heeft toen voorgesteld het risico van het
- 1920 Rijk meer te beperken; toen heeft de raad per motie het college gevraagd meer risico te nemen en het tekort van het Rijk niet op te lossen en even te wachten. De wethouder merkt op dat zij die motie heeft ontraden.
- GroenLinks gaf een mooie bespiegeling waarvan de wethouder het beeld zag van gedeeltelijk voorstellen die pijn doen. Het college zoekt ook naar verantwoordelijkheid daarin. Haars inziens terechte opmerkingen zijn ook gemaakt over de hervormingsbezuinigingen; de gemeente zal de hervormingsbezuinigingen zeker gaan voelen. Het gaat om een omvangrijk bedrag. Wanneer de raad hier voorstander van is, zal het college hierover terugkomen.
- Het CDA vroeg ook naar de reserves; daarover voerde de commissie ook een debat.
- 1930 De wethouder zet uiteen dat in november vorig jaar het CDA hierover een motie heeft ingediend. Zij heeft een toezegging gedaan een onderzoek te starten en een analyse te maken op de reserves. De motie riep vervolgens op om de nota te herzien. De wethouder heeft geprobeerd duidelijk te maken dat dat niet per se het probleem is; zij vernam dat ook niet van de accountant. De analyse komt bij de programmabegroting.
- De wethouder begrijpt dat de raad die eerder had gewild. Zij licht toe waarom dat logisch is.
- Het CDA vraagt of er een mogelijkheid is om ruimte te vinden in de Meicirculaire.

- 1940 **De heer Van Steeg** (CDA) licht toe dat zijn vraag specifiek was, ook in het licht van deze Voorjaarsnota komt het voorstel dat gedaan wordt om de Activa Reserve te gebruiken de eerste twee jaar te dekken, vreemd over. Was het wellicht logischer geweest om de raad op een andere manier hierin mee te nemen?
- Wethouder Schilderman** antwoordt dat dat aan de ene kant een beetje wel en aan de andere kant een beetje niet is. Als het gaat om *een beetje wel* dan is de wens om alle reserves in hun geheel te bekijken en aan de ander kant verandert het college in die zin de systematiek; het college zet de Activa Reserve nu structureel in de begroting. Het college verandert de besteding niet. Hij stond incidenteel in de Reserve en het college brengt hem nu naar een structurele last toe. Daarmee is de systematiek iets gewijzigd, maar is niet een hele grote inhoudelijke wijziging aangebracht en ook
- 1950 geen geld gevonden dat uit te geven was zonder consequenties.
- De heer Van Steeg** (CDA) vindt het wel een substantiële wijziging waarmee voor twee jaar incidenteel geld gecreëerd wordt. Hij refereert aan de inbreng van de heer Van der Zweth over dat er al heel lang over wordt gesproken in de adviescommissie Controle en Financiën. Zijns inziens was het logisch geweest om de raad te informeren; in de raad is dit niet aan de orde geweest, wel in de VNG. Hij vindt het dan vreemd om dit op deze manier in de Voorjaarsnota gepresenteerd te zien.
- Wethouder Schilderman** begrijpt dat de wens bestond om dit in het totaal te zien in de relatie tot reserves. Zij bevestigt dat dit het moment is om dit te bespreken; het is een keuze of de raad dit wel of niet wil. Wanneer de raad dit niet wil, betekent dat er
- 1960 nu op hele korte termijn een aanzienlijk financieel probleem is waarmee iets zal moeten gebeuren. Wanneer dat iets niet de Activa Reserve is, moet het iets anders zijn. Dit leek het college de beste optie.
- De heer Van Steeg** (CDA) merkt op dat wanneer hierover gesproken wordt, hij opmerkt dat het verzoek hierover duidelijkheid te scheppen er al veel langer ligt. Hij vindt dit een heel ongelukkig moment om toch een fundamentele wijziging aan te brengen. Hij ziet dit anders dan de wethouder. Hier gebeurt iets substantieels met de Voorjaarsnota en met de reserves. Hij herhaalt en benadrukt dat de raad er op een andere manier in meegenomen had moeten worden. Hij blijft dit een moeilijk punt vinden.
- 1970 **Wethouder Schilderman** bevestigt het helemaal eens te zijn met heer Van Steeg dat het een substantieel iets is. Deze Voorjaarsnota is ook heel substantieel. Begin van het jaar had het stadsbestuur een moeilijk debat over de hele vervelende rekenfout die ook heeft gemaakt dat de situatie er anders uitziet. Dat betekent dat opeens over het voorgaande jaar en over het lopende jaar een veel groter tekort zat dan eerder gedacht. Dan is de neiging om acuut te handelen veel groter geworden. De wethouder had dat net als de heer Van Steeg anders gewild. Het college heeft hierop gehandeld.
- Het CDA vroeg naar de Meicirculaire; volgens de wethouder is het dit jaar daadwerkelijk gelukt die brief op tijd te versturen. Dat kwam ook doordat het Rijk de Meicirculaire daadwerkelijk in mei verstuurde. In de raadsbrief staat hierover iets opgenomen.
- 1980 Het college neemt de Meicirculaire mee bij de Programmabegroting. De reden voor de systematiek is dat er sprake kan zijn van grote tegenvallers tegenover meevallers.
- Het CDA sprak over de mogelijkheid sportverenigingen te compenseren rondom het vastgoed. De Voorjaarsnota die het college wil voorleggen is het voorstel van het college. De heer Van Steeg kent zijn mogelijkheden wanneer hij dat anders wil zien.

Het college heeft nog wel een reserve ingesteld om frictie voor de tariefsverhoging te kunnen opvangen. Dat is een kleine verlichting, geeft zij toe aan de heer Van Steeg.

- 1990 Het CDA sprak over of *het reëel ramen* eigenlijk een bezuiniging is; de wethouder antwoordt ontkennend. Deze discussie is uitgebreid gevoerd. Sommigen waren van mening dat het reëel ramen een structureel effect moet hebben. Dat is niet het geval. Wanneer het een structureel effect zou krijgen, zijn daarmee de investeringsbegrotingen naar beneden gebracht. De investeringen worden nooit goedkoper. Wel komen ze soms iets later. Daarom is het een bedrag dat eerst iets hoger is en daarna iets lager. De facto is het dus niet een bezuiniging. Het is een inzet om meer reëel te ramen. Daarbij zegt het college in deze Voorjaarsnota dat het nu een wijziging is waarin het college een stap vooruit zet om beter reëel te ramen. In de afgelopen jaren heeft het college daarin ook een paar stappen gezet. De wethouder
- 2000 sluit niet uit dat in het volgend jaar daarin weer een nieuwe stap te zetten is, wanneer het stadsbestuur daarop meer zicht heeft. Zij stelt zich voor dat het een dik gekoesterde wens is om de MPR meer inzichtelijk te maken. Die wens deelt de wethouder met de commissie. Daarop gaat het college vol inzetten volgend jaar. **De heer Peters** (D66) gaat in op de frictiekosten in de sporttarieven. Hij vraagt wat dat precies inhoudt. Hij vraagt of dat betekent dat de sportclubs die een verhoging van de tarieven krijgen, een aanvraag moeten doen om aanspraak te maken [op de mogelijkheid de verhoging op te vangen]; hij vraagt hoe het werkt. **Wethouder Schilderman** licht toe dat het college de nog niet door de raad vastgestelde Voorjaarsnota op dat niveau nog niet heeft uitgewerkt. Dit betreft iets dat pas over enkele jaren ingaat. Dat zal verder besproken moeten worden. Het is een zoektocht naar hoe dat te gebruiken om het meer te dempen.
- 2010 **De heer Van der Zweth** (PvdA) gaat in op het reëel ramen en het planningsoptimisme. De wethouder zegt dat zij bij de raad terugkomt om een en ander meer inzichtelijk maken; dat wil zijn fractie ook. In de beantwoording van de schriftelijke vragen staat dat de gemeente zich baseert op meerjarige ervaringsgegevens en dat daardoor bekend is dat de percentages bij de ruimtelijke mobiliteit goed zijn. Hij vraagt de wethouder of zij die kan delen met de raad voor het slotdebat zodat hij daarbij gevoel kan krijgen. **Wethouder Schilderman** antwoordt bevestigend. Het college heeft hierover eerder al iets gedeeld. Mobiliteit was hiermee al langer aan de slag. Vorig jaar kwam er al een paar andere bij.
- 2020 **De heer Van der Zweth** (PvdA) dankt de wethouder voor deze toezegging. Het gaat hem om Ruimte en Mobiliteit; de twee hadden al een percentage en dat percentage wordt gehandhaafd. Het gaat hem niet om al die programma's die de raad nu ook krijgt. Hij verwacht met de meerjarige ervaringsgegevens te zien is of de percentages kloppen of niet. **Wethouder Schilderman** stelt in het vooruitzicht dat het college zijn best gaat doen om dit technisch gezien zo goed mogelijk uit te zetten. Zij tekent daarbij aan dat Ruimte uit veel verschillende onderdelen bestaat. Wellicht is het iets
- 2030 gecompliceerder dan zoals de heer Van der Zweth het voorstelt. Het CDA vroeg naar het groeikader; waarop dat kader gebaseerd is. De wethouder zet uiteen dat het college in de Voorjaarsnota daarover ook iets zegt. Te zien is dat de omvang van de algemene uitkering niet automatisch meer toeneemt met de omvang van de bevolking en de relatieve groei. Dat betekent dat de correctie van het Gemeentefonds aanleiding geeft ook de systematiek van het groeikader te herijken.

Te zien is dat het hier en daar spaak loopt. Zij ziet ook dat het Rijk de systematiek rond het Gemeentefonds verandert; het groeikader is ook gedeeltelijk gebaseerd op meer inkomsten vanuit het Gemeentefonds en meer inkomsten vanuit de OZB.

2040 Daarop is iets meer grip en zicht. Dit geeft aanleiding om te denken dat het college verwacht dat de inkomsten op dit vlak minder zullen zijn in de komende jaren. Hoeveel precies minder is nog onderwerp van gesprek en onderwerp van onderzoek. Dat maakt dat het college het verstandig vindt hierop een veiligheidsmarge in te bouwen. De wethouder houdt het voor mogelijk dat het veel minder wordt.

De heer Van Steeg (CDA) brengt zijn vraag onder de aandacht hoe het college op het kortingspercentage van 30 komt. Waarop is de inschatting gebaseerd? Het gaat om een behoorlijke korting die wordt doorgevoerd met behoorlijk veel consequenties voor de Voorjaarsnota. Dit hoeft wat hem betreft technisch nu niet uitgezocht te worden; dat kan ook op een ander moment. Dit blijft voor hem vaag.

2050 **Wethouder Schilderman** antwoordt bevestigend; zij denkt dat het college dat op een gegeven moment veel beter en preciezer kan inschatten. Dan moet het stadsbestuur een nieuwe systematiek afspreken over hoe dit te doen.

Het CDA stelde vragen over de solvabiliteit van de gemeente; daarover ontstond ook een debat. De wethouder begrijpt wel waar dat debat vandaan kwam. Het college heeft met de accountant gesproken. Hij ziet ruimte op het solvabiliteitsratio, kijkend naar de jaarstukken. De wethouder merkt op dat dat juist is. De wethouder merkt op dat de heer Van Steeg iets groots opmerkt: namelijk de Activa Reserve waar 150 miljoen euro uitgehaald wordt. De wethouder merkt op dat dat een grote wijziging is met directe impact op de solvabiliteitsratio. Wat de wethouder betreft hoeft de heer Van Steeg zich niet direct zorgen te maken; de wethouder benadrukt hiermee goed bezig te zijn. Dit is ook de aanleiding om als college niet te zeggen hierin nog verder te gaan; het college verwacht na de 150 miljoen euro ongeveer de grens van de 20% van de solvabiliteitsratio te hebben bereikt. Op dit moment is dit niet tot op de letter bekend, omdat het college dit altijd doet bij de programmabegroting. Dat is ook het moment waarop de reserves daar neergezet worden. Dat maakt ook dat dat mogelijk het logische moment is om te spreken over de analyse van de reserves. Hij komt wel degelijk in beeld.

2060 **De heer Van Steeg** (CDA) merkt op dat het college toch ervoor kiest om de 150 miljoen euro uit de Activa Reserve te halen. En de 35,8 miljoen euro niet, waarover hij een debat voerde met de heer Dijkstra. Hij veronderstelt dat dat gebaseerd is op de 20%.

Wethouder Schilderman antwoordt bevestigend.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat aan de andere kant de wethouder zegt het niet precies te weten. Hij vraagt waar het bestuur dan staat.

Wethouder Schilderman staat naar verwachting ongeveer op de 20%. Dat zal nog wel preciezer berekend worden bij de programmabegroting.

2080 Het CDA vroeg naar kengetallen en het beeld - zij refereert aan het gesprek met de accountant daarover. De boodschap die de accountant meegaf was dat de ratio's in hun geheel bekeken moeten worden. Dat doet het college altijd bij de programmabegroting. Daar komt dat verder in terug. Het college zal dan nagaan of het mogelijk is dat te laten terugkomen in de financiële hoofdlijnen.

D66 vroeg met de VNG te overleggen over een brede benchmark over de financiële status. Het debat is al gevoerd over in hoeverre dat een beeld geeft. Zij kan in ieder geval zeggen dat de VNG dat beeld maakt op "www.Waarstaatjegemeente.nl "

Mevrouw Ramaker (VVD) gaat terug naar de beantwoording van de vragen van het CDA; het valt haar op dat de wethouder steeds slagen om de arm neemt, de 20% bij de solvabiliteit, de 30% bij het groeikader. Zij vraagt aan wat voor bandbreedte zij moet denken bij die 20%. Zij vraagt of de wethouder per procent een bandbreedte kan aangeven.

Wethouder Schilderman antwoordt ontkennend; zij licht toe dat het gebaseerd is op de verwachting dat het bestuur hiermee uitkomt op 20%. Zoals altijd bepaalt het college dat bij de programmabegroting, en dus ook dit jaar weer.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt hoe dit zit bij het groeikader.

Wethouder Schilderman heeft bij het groeikader aangegeven dat het stadsbestuur moet komen tot een nieuwe systematiek. Het Gemeentefonds werkt nu anders. De nieuwe systematiek heeft zij nog niet.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt wanneer de wethouder die wel heeft.

Wethouder Schilderman verwacht die volgend jaar bij de Voorjaarsnota.

D66 gaf op een aantal zaken richting aan de hervormingsbezuiniging. De meeste zaken die genoemd werden, komen daarin naar voren. Het ging over meer mixen van functies in de accommodaties; dat is onderdeel van de hervormingsbezuinigingen. Dat ging ook over buurtcultuurhuizen en dat is ook onderdeel van efficiënter en multifunctioneler gebruik maken van vastgoed.

Met betrekking tot de vastgoedportefeuille kan de wethouder zeggen dat ook *goed kijken naar die portefeuille* onderdeel is van de hervormingsbezuinigingen. In dit verband ging het specifiek over de verkoop van een pand. De wethouder wil niet zeggen dat zij denkt dat het op dat niveau onderdeel gaat zijn van de hervormingsbezuinigingen. Het lijkt haar ook goed dat op een moment waarop het commissielid daarvan iets vindt, hij dat bespreekt met de vakwethouder.

D66 vroeg naar de ontwikkelingen met het Rijk rondom de maximering van de OZB. In het Regeerakkoord staat iets over het maken van afspraken over de stijging. De wethouder heeft nagedacht over hoe daar naar te moeten kijken. Allereerst staat er "afspraken maken". Daarmee moeten partijen instemmen. De wethouder vermoedt dat het dan niet zo'n vaart zal lopen. Binnen de VNG, binnen alle gemeenten en ook binnen de gemeente Utrecht zijn partijen er niet zo happig op. Er staat ook iets over dat het moet gaan over "de stijging". Dan gaat het over de mate van stijging. Dat haalt er ook weer een hard randje vanaf. Wanneer men daar iets in wil veranderen moet de wet aangepast worden. De wethouder verwacht dat dat een langdurig proces zal zijn. Zij zal zien wat de tijd het bestuur leert.

D66 stelde vragen over over- en onderbesteding en hoe te voorkomen dat zich dat doorzet naar andere jaren. De wethouder noemt in dit verband het negatief rekening-resultaat. Dat komt als gevolg van minder inkomsten. Zij brengt dit in verband met de rekenfout. Daartoe is de aanpak voor versteviging van de financiële functie om daar beter zicht te hebben op de raming van de inkomsten.

De andere kant gaat over uitgaven. Te zien is dat het bestuur iets dichter komt bij wat begroot is uit te geven. Het blijft voor de gemeente Utrecht net als voor alle andere gemeenten een uitdaging daadwerkelijk uit te geven wat begroot is in het jaar. Dat heeft soms ook met de systematiek te maken; de wethouder noemt als voorbeeld uitstel van uitvoering door omstandigheden. Aan de andere kant gaat het om inkomsten van het Rijk die plotseling in december nog komen met de circulaire.

Dat is dan erg lastig om dat tijdig uit te geven. Het college spant zich daarvoor in en zal daarvoor aandacht blijven houden.

D66 vroeg naar de rekenrente en de systematiek die daarvoor is. De BBV schrijft voor hoe de omslagrente moet worden berekend; daarin heeft de gemeente geen vrijheid.

De heer Peters (D66) merkt op ervan uit te gaan dat het een keuze is dat die nu een half procent verandert.

Wethouder Schilderman antwoordt ontkennend; dat heeft te maken met de stijging van de kosten.

2140 **De heer Peters** (D66) overweegt dat te zeggen zou zijn het percentage met 0,7 te veranderen; anders heeft hij het verkeerd begrepen op een eerder moment. Hij vraagt of er een rekenformule achter zit die precies aangeeft hoe die verandert; of zit er ook een beleidskeuze in?

Wethouder Schilderman antwoordt op die laatste vraag ontkennend. Mogelijk is het goed om dat nog een keer te bespreken. BBV schrijft voor hoe dat moet gebeuren. Dat heeft te maken met hoe de portefeuilles zich ontwikkelen.

De heer Peters (D66) begrijpt dat er ook geen keuzes zitten in de BBV; hij vraagt of die voor iedere gemeente dezelfde is.

2150 **Wethouder Schilderman** antwoordt bevestigend: het Besluit Begroten en Verantwoorden. Dat besluit is niet door de gemeente genomen.

D66 sprak over sturing op het Sociaal Domein en over de Koudweerregeling. De wethouder zet uiteen dat de sturing op het Sociaal Domein een uitdaging is, maar niet alleen een uitdaging van de wethouder financiën. Dat is juist ook een uitdaging van de wethouder Sociaal Domein; daarover heeft de commissie uitgebreider gesproken in relatie tot de sociale basis waarbij ook gekeken is naar hoe meer grip daarop te hebben als overheid. Specifiek daarin is de Koudweerregeling aangehaald; eerder werd er meer ruimte in gezocht. Gesteld werd dat dat gezocht werd in het huidige budget en nu staat hij in de knelpunten. Daarin komt naar voren dat het college hieraan invulling heeft gegeven door een versobering; er kwamen meer bedden op dezelfde kamer. Daarmee heeft het college invulling gegeven aan de wens om dit te zoeken in een besparing. Vervolgens is te zien dat het probleem nog steeds bestaat omdat er steeds meer mensen gebruik maken van de voorziening. Daarom komt zij uit op een knelpunt; die mensen zijn er en komen er.

2160 D66 vroeg naar maatregelen om de subsidieverstrekking transparanter en actueler te maken. Daarover heeft het bestuur eerder al gesproken. Het college onderzoekt in de hervormingsbezuinigingen of het meer kan met subsidies. De wethouder tekent daarbij aan dat de subsidies nu bepaald worden op basis van de beleidsregel die vastgesteld wordt met een bepaald doel. Hierin kwam naar voren dat soms dezelfde partij voor verschillende doelen een subsidie krijgt; de wethouder merkt op dat dat dan een keuze is. Daarover moet het stadsbestuur spreken. Zij vindt het een heftig iets om er vanuit Financiën met een pennenstreek doorheen te gaan. Het college zal er op die manier niet naar kunnen kijken. Het college zal in dat kader hierover zeker terugkomen. Uiteindelijk vindt zij dat wanneer men van mening is dat in de subsidieverstrekking niet het juiste doel wordt nagestreefd of de juiste voorwaarden gesteld zijn, dat dat het moment is om die te veranderen.

2170 **De heer Peters** (D66) merkt op dat het niet zijn doel is om specifieke subsidies te schrappen, maar wel om kritisch te kijken naar hoe alles zich verhoudt tot elkaar en of er niet vanuit verschillende afdelingen verschillende beleidsterreinen de subsidie uitgegeven wordt aan dezelfde organisatie waarvan men eigenlijk niet op de hoogte is. Wat hem betreft wordt kritisch gekeken naar of het geld besteed wordt zoals het stadsbestuur wil dat het besteed wordt en dan domeinoverkoepelend en niet per pro-

2180

gramma, omdat het per programma waarschijnlijk altijd goed is; die verantwoording krijgt de raad.

Wethouder Schilderman antwoordt dat dat op twee manieren terug komt; nu komt het al terug doordat het subsidiebureau toetsing en controle doet op basis van de voorwaarden en dat die de subsidies ziet vanuit de verschillende organisatieonderdelen. Dus voor een deel is die controle er al. Maar binnen de hervormingsbezuinigingen is dit ook een thema om naar te kijken: of daar nog iets te halen is. In dat kader komt dit onderwerp terug. Zij heeft willen zeggen dat er altijd motivaties kunnen zijn om vanuit meerdere kanten subsidies te geven en als het gaat om niet

2190

volledig doelmatig, kan daar ook een politieke overtuiging achter zitten. D66 stelde erfgoed aan de orde. De wethouder kan zich voorstellen dat het verstandig is om dit te bespreken met de wethouder Erfgoed. Op de vraag waarom dit niet meer in de UBA-maatregelen zit, zet de wethouder uiteen dat nu al te zien is dat de erfgoedbegroting nu al steeds onder druk staat; er is steeds een tekort dat moet worden opgelost. Vanuit die optiek is het niet verantwoord hierop verder te bezuinigen. Daarbij geldt dat het beïnvloedbare budget erg klein is; het gaat om ongeveer 700.000 euro. In die combinatie vond de wethouder het acceptabel te zeggen dat die hier verder niet in zit. Het is aan de raad om daar eventueel anders naar te kijken.

De heer Peters (D66) houdt het voor mogelijk dat dit aansluit op de inbreng van de VVD bij de jaarstukken; hij vraagt in dit verband naar de positie van de wethouder Financiën. Hij verwacht hier een iets kritischer houding. Eigenlijk wordt gezegd dat omdat er druk is op de begroting bij een bepaalde afdeling, de afdeling wordt ontslagen van de plicht om er naar te kijken.

2200

Wethouder Schilderman schetst wat in dit verband onder haar verantwoordelijkheid valt. In dit programma is meer dan voldoende aangeleverd en ervoor gekozen. Erfgoed is daarvan een klein onderdeel. Zij heeft uitgelegd waarom zij het acceptabel vindt om daarop geen specifieke maatregel te nemen. Het staat de raad vrij om daar anders naar te kijken.

De heer Peters (D66) merkt op dat het probleem is dat de raad geen andere keus kan maken omdat niet bekend is waarop te bezuinigen is in dit kader. Hij ziet dat er een besteedbare ruimte is. Hij merkt op dat er wel allemaal voorstellen gedaan worden van 20 à 30.000 euro die blijkbaar wel kunnen. Bij Erfgoed is dat niet bekend. Hij dringt er op aan om op een later moment hierin inzicht te krijgen. Daar kan de raad ook nog besluiten daarop niet te bezuinigen. De vindt dat de raad op zijn minst in positie gebracht moet zijn om de keuze te maken hierop wel bezuinigingsmaatregelen door te voeren. Hij verwacht aanwijzingen van de ambtelijke organisatie hierop. Hij vraagt voor de volgende programmabegroting aan te geven wat op Erfgoed te doen is. Hij wil dat graag in overweging kunnen nemen net als bij alle andere programma's.

2210

Wethouder Schilderman antwoordt dat de raad die keus heeft; alle raadsleden hebben die keus over alle programmaonderdelen. Zij benadrukt dat Erfgoed geen status aparte heeft gekregen in deze Voorjaarsnota en ook niet in de UBA-lijst. Zo is er niet aan gewerkt. Op programmaniveau is gekeken naar het aandragen van voorstellen; daarin is een afweging gemaakt. Wanneer de heer Peters ontevreden is over de beantwoording van schriftelijke vragen, doet zij de suggestie dat hij een vervolgvraag stelt. Wanneer het niet helder is geweest kan de raad daarin een keuze maken bij deze Voorjaarsnota.

2220

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) trekt het iets breder. Hij merkt op dat er veel meer gebieden en voorstellen zijn die de UBA-lijst niet hebben gehaald. Daarin staat niet alles; dit geldt niet alleen voor Erfgoed.

Wethouder Schilderman antwoordt bevestigend.

Zij vervolgt met in te gaan op de inbreng van de Partij voor de Dieren over een aantal onderwerpen als het gaat om mogelijkheden rondom verhoging van leges of van belastingen. De wethouder zag een aantal schriftelijke vragen daarover voorbijkomen. Daarin zitten veel mogelijkheden. Die hebben gevolgen. Die kan de raad wegen. Het college heeft het idee de juiste voorstellen te hebben gedaan. Het is aan de raad om dat nader te wegen. Zij is benieuwd wat daar uitkomt. Zij vermoedt dat de wethouder Economische Zaken allerlei ideeën daarover heeft; zij bewaart die voor dat moment.

De Partij voor de Dieren gaat in op scenario's en stelt de vraag waarom er geen scenario's zijn om uit te kiezen. In het debat over het tekort is daarover gesproken; dat had het college toegezegd. Doordat de situatie anders is dan eerder gedacht, ziet het er anders uit. Zij betreurt dat met de heer Van Heuven. Daarbij zegt zij aan de andere kant dat er mogelijkheden zijn om deze Voorjaarsnota te amenderen. Het college heeft allerlei extra stappen gezet om zo helder mogelijk inzichtelijk te maken welke andere keuzes daarin zijn te maken. De UBA-maatregel is daarvan de ene kant als het gaat om de mogelijke bezuinigingen. Er zijn ook allerlei vormen van lastenverhogingen die daarin opties zijn. Het is aan de raad om daarin een afweging te maken en om dat te amenderen. Hulp is altijd te bieden wanneer die nodig is om te bepalen of het amendement technisch klopt.

De PvdA sprak over het laten zien van de tekorten van het Rijk; het lijkt de wethouder goed om in de programmabegroting te laten zien wat de ontwikkelingen zijn van het Rijk en de bezuinigingen die daaruit volgen. Om een goed beeld te kunnen schetsen, wil het college ook een beeld hebben van wat het Regeerakkoord hierin doet van het nieuwe Kabinet. Daarvoor moet een nadere uitwerking komen. Het zou het college helpen wanneer die nadere uitwerking komt.

De PvdA vroeg ook naar de analyse van de reserves; de wethouder heeft daarop geantwoord richting het CDA.

De PvdA stelde reëel ramen aan de orde. Ook die heeft de wethouder beantwoord richting het CDA.

Daarna werd gesproken over de OZB Niet-Woningen. De wethouder kon een aantal zaken in de inbreng niet helemaal volgen. Mogelijk is het goed daarover nog nader te spreken. Volgens haar werd de suggestie gewekt dat de meevaller incidenteel is verwerkt. De wethouder antwoordt dat dat niet juist is. Die is structureel verwerkt. Daarin komt de PvdA die ook tegen. De andere kant van het verhaal zou kunnen zijn dat er achterstanden zijn bij de BghU; het college maakt daarvan een inschatting. Daarbij geldt dat de OZB altijd bij de Voorjaarsnota herijkt wordt; het gaat altijd om een inschatting.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat de wethouder en hij langs elkaar heen praten. Hij verduidelijkt zijn inbreng. Het gaat hem niet om de OZB Niet-Woningen. Het gaat hem om de OZB-woningen. Uit de schriftelijke vragen blijkt dat er in 2023 de OZB-inkomsten vanuit woningen vanwege de achterstanden bij de BghU gecorrigeerd zijn voor alleen 2023. Men wist niet dat er nog meer binnenkwam vanuit de OZB. Wanneer hij kijkt naar de Voorjaarsnota leest hij over de verhoging OZB; los daarvan wordt de OZB iets naarboven gecorrigeerd, enkel en alleen vanwege Niet-Woningen. De achterstanden van de BghU zitten daarin niet langdurig. Wanneer hij

de zienswijze van de raad bij de BghU-begroting erbij pakt, lopen de achterstanden bij de BghU in ieder geval een aantal jaren door en zijn ze niet incidenteel. Hij vindt dat niet rijmen. Wanneer dit goed verwerkt was conform de zienswijze, heeft de raad in de jaarstukken verbetering aangebracht, en had die verbetering terug moeten komen in de Voorjaarsnota conform de zienswijze. Zijn conclusie is dat daarin ruimte zit. Zijn partij zal daarvoor een voorstel indienen.

Wethouder Schilderman vindt het goed daarover te spreken; in haar beleving loopt hier een paar zaken spaak. Voor een deel gingen de achterstanden bij de BghU over later toegevoegde woningen die nieuw gebouwd zijn. Die heeft de gemeente al in haar systematiek zitten. Het verschil zou kunnen zitten in dat over een bepaald jaar de informatie niet is ontvangen. Wanneer de heer Van der Zweth denkt dat hierin ruimte zit, is het goed om dat na te gaan. Zij stelt voor dit voor het slotdebat na te gaan zo dat zeker is dat het klopt.

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt op welke wijze partijen dit zullen nagaan. Hij weet niet welk bedrag er bijhoort; hij kan het daarom niet amenderen. Hij zal dat dan wel doen met een motie en met een boodschap dit uit te zoeken. Dan is er meer tijd. Hij vindt het op zich prima om in de tussentijd even contact te hebben hierover. De motie zal ook een besteding geven voor deze dekking.

Wethouder Schilderman beaamt dat het goed is hierover te spreken voor het slotdebat en na te gaan wat het handigst is.

De vragen van VOLT over de reserves heeft de wethouder beantwoord richting het CDA. Als het gaat om de verwachting naar de komende jaren zet de wethouder uiteen dat het college daarop specifiekter terugkomt bij de programmabegroting.

Zij refereert aan haar antwoord over een eventuele uniformeringslag in het reëel ramen. Opgemerkt werd dat dit niet voor alle onderdelen geldt; het college spant zich in om tot een consistente lijn te komen. Het zou kunnen zijn dat die consistente lijn anders is bij de verschillende onderdelen van de organisatie. Dat heeft ook te maken met wat de ervaring is in hoe zaken uitkomen. De wens is ook om niet te gaan veroorzaken dat mensen activiteiten niet kunnen uitvoeren om dat vanwege het reëel ramen het budget of de mogelijkheid weg is of dat er nog door heel veel hoepels gesprongen moet worden; van dat laatst genoemde wordt het ook niet sneller.

VOLT ging in op de uitvoering van de 6 miljoen euro kapitaallasten als taakstelling; die heeft het college verwerkt in het financieel technisch beleid bij het reëel ramen. Hij is verwerkt in de Voorjaarsnota. Wanneer de raad die structureel wil hebben, moet de raad investeringen schrappen.

VOLT vroeg naar de verbetering van de financiële functie. Het klopt dat nog gesproken moet worden over het plan rond de 1 miljoen euro. Het college ziet dat daarin de organisatie capaciteit te kort komt. Dat is zowel binnen het concern, Financiën, als in het organisatieonderdeel Ruimte, waar veel van de bedragen en het zicht daarop zitten. Het college heeft die capaciteit nodig om deze kerntaak te kunnen uitvoeren. Met het ontbreken van capaciteit is het belangrijk aan te geven dat dit bedrag betrekking heeft op de brede verbetering van hoe om te gaan met financiën; niet alleen op een beperkt deel. Het lijkt het college verstandig hierin al te gaan investeren.

De heer Maas (VOLT) merkt op dat er reservering is van 5 miljoen euro. Voor bezuinigingen binnen personeel komt daarbovenop nog een bezuiniging van 2,5 miljoen euro. En dan is er dit miljoen voor nog specifiek de financiële functie. Hij

vraagt hoe een en ander zich verhoudt? Hij heeft de indruk dat het een complete reorganisatie wordt.

Wethouder Schilderman antwoordt dit tegen te komen op vier verschillende plekken: een capaciteitsuitdaging en een vraagstuk rondom Financiën en de sturing daarop met een capaciteitcomponent, daarnaast zitten er bezuinigingen in de UBA die op een gegeven moment ook een capaciteitscomponent gaan hebben (wanneer deze activiteiten niet meer worden uitgevoerd zou dat met minder mensen kunnen), dan zit er ook nog een vraagstuk rondom de hervormingsbezuinigingen waarvan de vraag te stellen is of dat leidt tot meer efficiëntie of tot minder mensen. Daarom heeft het college daar voor een pot ingesteld in de hoop zoveel mogelijk zaken met natuurlijk verloop te doen, en met vacatures. Om dit soort trajecten goed op te zetten, moet rekening worden gehouden met soms meer begeleiding. Dat geldt ook voor de verplaatsing van mensen naar ander werk. Dan gaat het om zaken die niet zomaar in een keer te besluiten zijn; ook op die manier komt het bestuur dit tegen.

De heer Maas (VOLT) merkt op dat het om meer dan 8 miljoen euro gaat; hij vindt dat veel geld. Wellicht is dat geld nog strakker te besteden. Hij licht toe dat dit zijn zoektocht is.

Wethouder Schilderman brengt dit in relatie tot het goed omgaan met het personeel en de kosten die dat met zich meebrengt; in dat licht is de inschatting meer aan de onderkant dan aan de bovenkant. Zij geeft dat de raad mee.

Student & Starter vroeg naar de toeristenbelasting. Andere commissieleden raakten dat thema ook aan. De wethouder vindt het goed dat bekend is dat hierover gesproken is met hotelsector. Zij schrokken vooral vanwege het regeerakkoord in combinatie met de Voorjaarsnota; waar in de Voorjaarsnota de toeristenbelasting van 7 naar 10% gaat, gaat de BTW in het regeerakkoord van 9% naar 21%. Dat is een enorme lastenverhoging die zij op één dag voor hun kiezen kregen. Daarin was de vraag te stellen of heel veel te zeggen is over wat dit gaat betekenen. Wanneer gesproken wordt over een dergelijk hoge verhoging van de overnachting prijs, is het moeilijk om een voorstelling te maken van wat dat gaat betekenen en in hoeverre dat een effect heeft; wanneer iets 15 of 20% duurder wordt, zitten daaraan waarschijnlijk ook gedragseffecten. De wethouder benadrukt dat dat koffiedik kijken is. Een vergelijking is gemaakt met Amsterdam; Amsterdam zit hoger. Mogelijk is in Utrecht meer nog dan Amsterdam aantrekkelijk voor toeristen. Aan de andere kant wil de wethouder noemen dat de gemeente Utrecht nog geen drieduizend hotelkamers heeft en Amsterdam 40.000. De wethouder vindt het goed wanneer de raad dit in zijn achterhoofd houdt, hierover sprekend. Misschien wil de wethouder Economische Zaken hierover nog van alles zeggen.

Student & Starter vroeg naar het weerstandsvermogen; het college komt daarover bij de begroting terug.

Gevraagd is naar hoe het college aankijkt tegen de balans met innovatie bij de hervormingsbezuinigingen. Het college kijkt bij hervormingsbezuinigingen naar in hoeverre innovatie kan bijdragen aan hervormingen. Het idee is wel dat het uiteindelijk een kostenbesparing zal opleveren. Innovatie is daarvan een belangrijk onderdeel. Het hoofddoel is wel te komen tot betere manieren om tijd, aandacht en geld te besteden. De idee leeft dat dat daarna ook met minder geld kan. Wanneer innovatie daaraan kan bijdragen, zou dat goed zijn.

De ChristenUnie vraagt hoe het college aankijkt tegen de participatie rondom deze Voorjaarsnota; er heeft geen participatie plaatsgevonden in dit traject. Dit moest in korte termijn gerealiseerd worden in het huidig tijdsgewricht. Dat paste niet. De

wethouder denkt dat het een spannende situatie had opgeleverd wanneer het stadsbestuur voor een opgave staat van deze omvang; de wethouder verwachtte moeilijke gesprekken voordat het college bij de raad aan kon komen. Het is aan de raad om in eerste instantie iets te vinden van de Voorjaarsnota.

2380 De ChristenUnie vroeg primair naar de uitgangspunten van het volgend begrotingsjaar, en naar de beslispunten die het huidig jaar treffen. Gegeven de omvang van de financiële opgave al in dit lopende jaar, moest het college daarop bijsturen. Dan is er de afweging of dit helemaal los te zetten is van de andere activiteiten in de Voorjaarsnota; het college dacht dat het geen helder beeld zou geven wanneer een en ander uit elkaar getrokken zou worden. Daarom is het volledige beeld hier in gezet.

2390 Met betrekking tot de hervormingsbezuinigingen is de vraag gesteld hoe de raad in positie is gebracht. De wethouder noemt deze Voorjaarsnota. De raad stelt de kaders of het college van mening is dat het college dit moet doen en met welke voorwaarden en met welke uitgangspunten. Het college zal zijn best doen om zo goed mogelijk de tussenstand te geven bij de programmabegroting. De programmabegroting komt al heel snel naar de raad. Er zit een werkmaand tussen enerzijds de vaststelling van de Voorjaarsnota en anderzijds het aanleveren van de programmabegroting. Het college zal zo goed mogelijk een update geven. De wereld is dan niet heel veel veranderd. Daarna zal het college een update geven over hoe het erbij staat; die update betreft de voortgang. Bij de Voorjaarsnota volgend jaar is het moment om te besluiten over de maatregelen die dit verder raken. Hierin zit veel werk; dat werk zal verzet moeten worden om een en ander goed aan de raad voor te leggen.

2400 **De heer Van der Graaf** (ChristenUnie) merkt op dat hij verschillende deelopgaven ziet. Hij vraagt of de wethouder hiermee zegt dat hierover de raad daarvan niet los geïnformeerd wordt maar dat het eigenlijk meegaat met de financiële stroom.

Wethouder Schilderman antwoordt ontkennend; dit komt ook nog een keer los terug. Het eerste moment is de programmabegroting en daarna komt het in februari los terug en daarna vindt de behandeling van de Voorjaarsnota plaats.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) gaat in op de participatie. De wethouder heeft gezegd dat de participatie niet logisch was bij de Voorjaarsnota; hij begrijpt de redenering van de wethouder. Tegelijkertijd stelt hij zich voor dat organisaties in de stad een meedenkende houding zouden kunnen hebben. Hij vraagt of de wethouder dat heeft gezien. Hij vraagt of de wethouder voornemens is om daar naar te kijken. Hij vraagt of de wethouder hierop reflecties heeft, of totaal niet, dat daaraan niet begonnen moet worden.

2410 **Wethouder Schilderman** ziet die mogelijkheden veel meer in de hervormingsbezuinigingen; dan is er ook de tijd om daarover te spreken. De raad kan dan al kaders en uitgangspunten hebben meegegeven en op basis daarvan het gesprek met de stad aangaan. Haar reactie ging vooral in op waarom in dit geval niet gekozen is voor participatie. Dit was wat haar betreft niet mogelijk geweest.

2420 EenUtrecht gaat met zijn eerste punt verder in op het Sociaal Domein. Enkele zaken worden bij elkaar opgeteld. De wethouder herkent die 35 miljoen euro niet. In de Voorjaarsnota van vorig jaar is 16 miljoen structureel aan hervormingen op het Sociaal Domein afgesproken. Daar staat tegenover dat de kostenstijging voor Jeugd en Wmo al 21 miljoen euro was. Bovendien is er sprake van een risico inschatting voor de Hervormingsnota Jeugd; een gedeelte is destijds opgelost met algemene middelen. Zij vindt dat de optelling van de heer Dijkstra de situatie niet geheel recht doet. Daarbij geldt ook dat het Sociaal Domein dynamisch is en afhankelijk is van

aanbestedingen van gebruik. Het college heeft wel degelijk aangegeven waar de bezuinigingen het Sociaal Domein raken.

Zij gaat in op de vragen over het weerstandsvermogen. De weerstandsratio wordt bekeken bij de begroting. Daar komt de raad die weer tegen. Die wordt bekeken op basis van de actuele risico's. Die moeten altijd in het totaal van de verschillende ratio's bekeken worden. Het college zal dat zeker op dat moment doen. Op dit moment zou de verlaging van de weerstandsratio betekenen dat naar alle verwachting tegen de solvabiliteitsratio aangelopen wordt en dat er dan alsnog een financieel probleem is. Dat neemt niet weg dat het college met EenUtrecht deelt dat het niet de bedoeling moet zijn om in zware tijden heel veel extra geld op te potten. Dat doet het college ook niet vanwege de grote achteruitgang met wat uit de ActivaReserve is gehaald. Andere Reserve, andere naam, maar allebei een reserve ter dekking.

EenUtrecht ging ook in op het Sociaal Domein versus Ruimtelijk Domein. De wethouder had al gereageerd op hoe het Sociaal Domein hierin wordt opgeteld. Dat betekent dat dit gaat over concrete bezuinigingsmaatregelen. De financieel technische maatregelen komen er weer bovenop en die raken vooral ook het Ruimtelijke Domein; aan alle kanten wordt hervormd. Bovendien zal het Sociaal Domein nog terugkomen in de hervormingsbezuinigingen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) heeft niet het gevoel dat de wethouder de vragen van zijn fractie serieus neemt. Hij zou het fijn vinden wanneer de wethouder zich iets meer verdiept. Hij merkt op ook de amendementen doorgestuurd te hebben naar de wethouder; daar is opgesteld wat zijn fractie verstaat zonder ruimte. Hij komt dan niet verder dan 9 miljoen euro. De wethouder gaat ook niet in op de disbalans. Hij daagt de wethouder uit om de stelling van zijn fractie dat 4 x meer wordt bezuinigd op Sociaal te ontkrachten. Hij daagt de wethouder ook uit om serieuze aandacht te hebben voor de vraag of binnen het college wel voldoende hierover gesproken is als het gaat om die disbalans.

Wethouder Schilderman antwoordt zojuist al te hebben aangegeven waarom de optelling niet klopt en waarom dat geen correcte weergave is van zaken. Ze kan het gesprek hierover in het college hieraan toevoegen. Er wordt structureel bezuinigd op de Investeringsagenda. Dat betekent dat tot 2040 115 miljoen euro minder geïnvesteerd wordt in de fysieke kant van de stad. Dat weegt het college zwaar mee. Daarover was een gesprek in het college: hoe het een ten opzichte van het ander te wegen.

De wethouder licht toe dat een langere levensduur lagere kapitaallasten tot gevolg heeft, maar betekent ook hogere onderhoud- en beheerkosten, gedurende de levensduur. Het college zal zeker blijven onderzoeken of het de juiste dingen doet.

Zij vindt het belangrijk aan te geven als het gaat om de rioolheffing dat altijd rekening gehouden moet worden met de technische staat van het riool. Daarbij gaat het ook om beleidsmatige doelen. In die beleidsmatige doelen is vastgesteld dat toegegaan wordt naar afkoppeling van het hemelwaterriool. Ook dat is een effect daarvan.

Daarnaast is het een gesloten systeem. De wethouder merkt op dat EenUtrecht dat goed helder heeft. De wethouder verwacht dat het moeilijk is om aan de inwoners uit te leggen dat de rioolheffing minder stijgt; dat gebeurt in deze Voorjaarsnota ook al doordat reëler geraamd wordt op de rioolheffing. Het college vond het geen goed idee om te beredeneren dat dit de facto hetzelfde is als het verhogen van de OZB.

Een Utrecht vroeg naar realistische groeitempo woningen met het voorstel geld over te houden door minder woningen te bouwen; het college heeft dat niet financieel doorgerekend omdat betaalbaar wonen en meer woningen toevoegen een van de speerpunten is van het college. Door de ooghalen heen kijkend zet de wethouder uiteen dat investeringen voor de groei ook gefinancierd worden door extra inkomsten die Utrecht krijgt door de toename van het aantal inwoners. Dat komt zowel in het Gemeentefonds als in OZB terug. Het toevoegen van meer woningen zorgt ook voor meer inkomsten. Dat is niet op deze manier bekeken omdat het niet overeenkomt met het beleid dat dit college hanteert.

2480 Richting de VVD antwoordt de wethouder dat overwogen is om ook te kijken naar varend onroerend goed zoals woonboten. Woonboten zijn geen onroerende zaken. Utrecht kent geen roerende zaakbelasting. Wel moeten woonboten een ligplaatsvergunning hebben. Regiogemeenten als Nieuwegein en Stichtse Vecht kennen deze belasting wel. Dit levert ook niet veel geld op. Hiermee rondt de wethouder haar beantwoording af.

Onbeantwoorde vragen

De heer Maas (VOLT) had gevraagd wanneer de wethouder iets meer kan zeggen over de invulling van de nota Financiële functie.

2490 **De heer Van der Graaf** (ChristenUnie) had gevraagd over de 1 miljoen euro op de financiële positie van de gemeente en *het meer ogenprincipe* op orde te krijgen. Wanneer komt het Verbeterplan naar de raad?

De beantwoording

Wethouder Schilderman licht toe deze vragen hoog over te hebben beantwoord. De specifieke vraag die gemist is, is wanneer de raad daarover iets meer zal horen. Hierover is gesproken in de Adviescommissie Controle en Financiën op 18 april.

2500 Voor de zomer is gestart met de doorlichting van de financiële functie. Het college verwacht de resultaten in oktober, ook vanwege het zomerreces. Ondertussen wordt gewerkt aan het programmaplan. Dat komt bij de raad terug in de begrotingscyclus. Bij de adviescommissie Controle en Financiën is er bij iedere vergadering een agendapunt om de update te bespreken.

Tweede termijn

De heer Snijder (Student & Starter) dankt de wethouder voor de uitleg over wat de verhoging van de toeristenbelasting zou doen voor bijvoorbeeld de hotelsector.

2510 Nu is er een specifiek getal gekozen voor toeristenbelasting zonder een concrete onderbouwing en zonder een overzicht van wat het gaat doen voor de stad. Die analyse krijgt zijn fractie wel graag omdat dan bekend is waarover concreet gesproken wordt. In het debat was te zien dat er verschillend over gedacht wordt.

Mevrouw Ramaker (VVD) was bezig door te vragen over het groeikader en zij stelt vast min of meer een toezegging te hebben gekregen. Haar fractie zou het fijn vinden wanneer hierover een technische sessie zou plaatsvinden.

De voorzitter stelt de vraag aan de wethouder wat haar toezegging is; dan is tegelijkertijd te spreken over de technische sessie.

De beantwoording

2520 **De wethouder** bevestigt dat het een toezegging was die ook al een beetje in de Voorjaarsnota stond; het college komt daarover terug bij de volgende Voorjaarsnota. Ze kan zich goed voorstellen dat er een technische sessie over gehouden wordt. Het lijkt haar goed om dat te plannen richting dat moment zo dat het bestuur daarvan een beeld heeft.

Student & Starter vroeg meer naar een analyse die ligt onder de verhoging van 7 naar 10%. Daar ligt niet een specifieke analyse onder, behalve dan een inschatting van de inkomsten. Wanneer Student & Starter over de gevolgen daarvan meer wil weten, is er nog wel een paar jaar te gaan voordat die wordt ingevoerd. Dan is er nog ruimte om daarover te spreken. Het lijkt haar goed hierover terug te komen bij de vakwethouder later deze week zodat daarvoor een termijn te bedenken is. Het college en de raad zullen op enig moment gaan spreken over het hotelbeleid; dan is een logisch moment af te spreken.

De voorzitter vraagt en verneemt dat partijen geen behoefte hebben om te melden wat zij zullen inbrengen in de raadsvergadering van 11 juli aanstaande.

De toezeggingen

Mevrouw Rijnders (commissiegriffier) brengt de volgende in:
de wethouder zegt toe

- 2540 – De raad bij de Voorjaarsnota 2025 te informeren over de nieuwe toekomstbestendige systematiek van het groeikader en een technische sessie te zullen organiseren.

Een informele toezegging is:

- Voor de raadsbehandeling stuurt de wethouder informatie naar de raad over de meerjarige ervaringscijfers van mobiliteit en ruimte inzake reëel ramen en planningsoptimisme.

De heer Van der Zweth (PvdA) voegt toe in informele sfeer:

- de achterstanden bij de BghU

2550 **De voorzitter** schorst de vergadering om 0.56 uur op woensdag 3 juli 2024.